

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 482 Lei.

Fél évre ... .. 216 Lei.

Negyed évre ... .. 108 Lei.

Havonta ... .. 36 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A telekértékdó.

Az új adótörvény megalkotásával és életbeléptetésével a pénzügyi kormányzat az volt az intenciója, hogy a számtalan irány felé divergáló adókat egyesítse és egyszerűsítse. Ezzel az intenciójával azt akarta elérni a kormányzat, hogy az adózatokat ne többszörösen és több helyről adóztassák meg. Az új adótörvény megszüntette a városok pótagadószedési jogát és így az egyetlen adókiadó és adóbehajtó csak az állam lehet. Ezzel szemben a városok és a megyék számára megfelelő százalékot állapított meg, amelyeknek erejéig az adózatokat megadóztatja az állam és az ebből befolyó összeget az állam utalja ki a városok és a megyék számára. A törvény könyven érthetően és helyesen intézkedett akkor, amikor az adóanyagokat csak egyszer adóztatja meg és többszöri megadóztatásokat nem enged meg. A városok és megyék számára kivetett adó már bennefoglaltatik abban az adóösszegekben, amelyet most kivetnek az adókiadóbizottságok.

Ennek dacára Arad város illetékes ügyosztályában a telekérték adókiadások előkészületei folynak, amelyeknek a befejezése után,

mint minden évben az adókiadás munkálatokat feltétlenül meg akarják kezdeni. Az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyen érdeklődött a telekértékdóra vonatkozó rendelkezésekről és a következő felvilágosítást kapta:

— Az új adótörvénynek az a rendelkezése, amely megszünteti a városi adók szedését, semmilyen formában nem érinti a telekértékdó adót. A rendelet ugyanis a pótagadót és az ipart és kereskedelmet győngítő városi adók szedését szünteti be. A telekértékdó ezek közé nem tartozik. A telekértékdó kiadása, amely semmiféle összefüggésben nincs az állami adókkal, mindig a város autonóm joga volt és a belügyminiszterium meg is hagyta továbbra is a városnak ezt a jogát. Kézzelfogható bizonyítéka ennek az, hogy a köz költségvetés bevételeiben előirányzott telekértékdóból származó jövedelmét a városnak a belügyminiszterium teljes egészében, minden megfizetés nélkül jóváhagyta.

A telekértékdónak, mint a város autonóm jogának való feltüntetése megállapítható, hogy a város autonómiája fel van függesztve és ilyenmódon autonóm jogai, mint egy adónem kivetése már csak azért sem lehetnek. Az

Aradi Közlöny munkatársa ma dél után felkereste dr. Demian Aurél egészségügyi felügyelőt, az aradi háztulajdonosok Szövetségének elnökét és kérdést intézett hozzá, hogy a háztulajdonos milyen adót és milyen mérvben fog fizetni az új adótörvény értelmében. Demian dr. a következőkben foglalta össze a választát:

— A háztulajdonos nem fizethet más után adót, mint házában tényleges jövedelme után, a háztulajdonos jövedelmét az új lakbértörvény szabályozza és a jövedelmét nem lehet többre becsülni, mint amennyit a törvény értelmében elérhet. Más adót a háztulajdonos nem fizethet és nem fog fizetni.

Amennyiben más vagy több adót állapítanak meg, azt az új adótörvény értelmében tízenöt napon belül meg lehet fellebbezni. Tudomásommal vannak olyan esetek, amikor a jövedelemtől eltekintve egy 5 százalékos adókulcsot alkalmazhatnak a ház felbecsült értéke után, de ekkor is a ház értékéből fenntartási és egyéb költségekre 25 százalékot le lehet számítani és azután az összeg után kell az adóösszeget megállapítani. Más adónemről vagy az adókiadás más módjáról nincs szó, de az új törvénynek ez nem is lehet intenciója.

A parlament egy hetes szünete.

(A diákmozgalmak a minisztertanács előtt. — Rendelet az új lakbértörvényről. — Törvénytervezet a magániskolákról.)

Bucurestiből jelentik: Tegnap minisztertanácsot tartottak Brajila János miniszterelnök felelőssége alatt, amelyen a megközelítő orosz-román kereskedelmi szerződéssel foglalkoztak. Sasu kereskedelemügyi miniszter a tárgyalások eddigi eredményét ismertette a minisztertanácsal. Duca külügyminiszter kedvező jelentést tett a lausannei békekonferenciáról. Ezután Anghelescu közoktatásügyi miniszter jelentést tett a szünőféltben levő diákmoz-

galmakról. A minisztertanács több kisebb jelentőségű ügyet tárgyalt ezután.

A Lupă szerint a népliga tanácsa elfogadta a román kormány jelentését az erdélyi birtokok kiadására ügyében. Magyarországot a népliga elutasította.

A kereskedelmi akadémia előadásán újabb antiszemita tüntetések voltak. Több zsidó hallgatót inzultáltak. A rendőrség a tüntetés vezetőjét egy orvostanfalgató személyében letartóztatta.

Négy hónapig Délamerikában.

(A magyar kivándorlók kálváriája. — Argentína is szigorítani fogja a bevándorlást. — Lakáskérdés a tengerentúlon. — Salétrom-krízis Chilében. — Forradalom Paraguayban. — Beszélgetés Áldassy magyar kivándorlást-felügyelővel.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Amióta az Észak-amerikai Egyesült Államok a bevándorlást korlátozták, a délamerikai államok felé irányul az utód-államok kivándorlása. A magyar kormány azonban a délamerikai államokba nem adott ki tavaly több utlevelet, mint 110-et. Nem tudták azonban megakadályozni azt, hogy az utlevélkiadás megtagadása ellenére ne szivárognak ki az országból egy esztendő alatt körülbelül 3000 magyar ember. A kivándorolt magyarok egyre-másra küldözgették leveleiket hozzátartozóiknak, ismerőseiknek, melyben a délamerikai állapotok nagy szerüségét ecsetelték, ami újabb és újabb kivándorlásokra adott alkalmat. Ez a körülmény indította a magyar kormányt arra, hogy a kivándorlási ügyek vezetőjét, Al-

Áldassy József miniszteri tanácsost azzal a fontos megbizatással küldje ki Délamerika egyes államaiba, hogy az oda kivándorolt magyarok helyzetét tanulmányozza és utjának eredményéről kimerítően tájékoztassa a kormányt. Áldassy tanácsos, aki négy hónapig tartózkodott az Oceánon túl, bejárta Argentínát, Braziliát és Chilét, volt Uruguayban is, mindenütt beszélt kivándorolt magyarokkal, érintkezett az ottani kormányok kivándorlási ügyeinek intézőivel, most érkezett haza tanulmányutjáról. Budapesti tudósítónknak alkalmat volt hosszasan beszélni Áldassy miniszteri tanácsossal, aki délamerikai utján szerzett tapasztalatokról a következőket mondotta:

— Braziliába, Argentínába és Chilébe kivándorolt magyarok azt irták háza, hogy odakünn jók a viszonyok. Az első megállapításom az volt, hogy ezt egyáltalában nem lehet mondani. Ma jó viszonyok, úgy látszik sehol a világon nincsenek. A háború gazdasági téren Délamerikában is olyan eltolódásokat okozott, amelyekről itt álmodni sem lehetett és amelyeknek hatásai majd csak ezután

lesznek érezhetőek. Egész Délamerika nagy gazdasági kríziseket él át és még nagyobbak előtt áll. Argentínában például a háború alatt mindenki a legintenzívebben állattenyésztésre rendezkedett be. A birtokosok rengeteg pénzt kerestek, a szarvasmarha ára 30—40 pezórról (egy pezó ma körülbelül 10 szókol, 30 dinár, 50 lei, vagy 1500 magyar korona) 220 pezóig emelkedett, de alig hogy vége lett a nagy mérkőzésnek, katasztrófális erővel betört a válság. A szállítások az európai hadseregek részére megszűntek és a marha-árak ellenállhatatlan erővel zuhantak mind mélyebbre, úgy, hogy ma már 10—15 pezóért lehet a pampákon egy szarvasmarhát kapni. A gazdasági krízis, amely folyton fokozódik, nagy munkanélküliséget idézett elő nemcsak a bevándorlottaknál, hanem a borszülötteknél is. Argentína a háború előtt nagy textilüzemeket is rendezett be, a háború végén ezek is megszűntek, ami a bajokat újabbakkal tetézte. Érdekes tünet, hogy Argentínában is mindenütt működnek a takarékosági bizottságok, amelyek az állam kiadásait megszorítani igye-

keznek. Ami az Argentínába kivándoroltak helyzetét illeti, erre nézve az ottani kivándorlási hatóságok azt mondották nekem, hogy az Imigrant House-ban, amely a világ egyik legszebb szállója, napról-napra nő a bevándorlók száma. Ezek mind elhelyezésre várnak és anyagi erőhiányában mind rá vannak utalva a kormány támogatására. A napi állomány a szállóban már hónapok óta 1200—1500 között változik. Sajnos, találkoztam itt magyarokkal is, akik már két-három hónap óta vannak itt és nem tudnak munkához jutni. Valószínű, hogy a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel Argentína is meg fogja hozni a maga kvótatörvényét, amely gátat vet a cél nélküli kivándorlásnak. Ez a törvény nem lesz egészen olyan, mint az Egyesült Államok törvénye, hanem foglalkozások szerint (qualitativa) fogja szabályozni és megszorítani a bevándorlást. Rio de Janeiróban körülbelül ezer magyar él, akikre Berzenkovich Károly főkonzul ügyel fel. Az Argentínában élő magyarok száma körülbelül 3000-re tehető, ezek közül sokan igen előkelő pozícióba küz-

Az igazságügyi miniszterium az összes vidéki járásbíróshoz rendeletet küldött, amely az új lakbérleti törvényt tárgyalja. A rendelethez mellékelte végrehajtási utasítás szerint ezután az 1916 évi lakbér háromszorosra követhető.

Az ismeretlen katonák emlékművének leleplezése miatt a kormány elhatározta, hogy a parlament üléseit egy hétre beszünteti.

Banu szépművészeti miniszter elkészítette a magániskolákra vonatkozó törvénytervezetet, amelyet legközelebb a parlament elé terjeszt. A javaslat előadója Pilat, a neves poéta lesz.

Május tizenhét.

(Döntés a magyar jóvátételről.)

Párisból táviratozzák: A Temps munkatársa beszélgetést folytatott báró Korányi Frigyes párisi magyar követtel, aki kijelentette, hogy nagy fontosságot kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy Bethlen és Kállay a francia kormány és közvélemény előtt feltárhatják Magyarország jelenlegi helyzetét. A francia közvélemény meggyőződhetett, hogy a magyar kormány politikája mentes minden intrikától és kizárólag a valósággal számol nem közvetve más céllal, mint az ország gazdasági talpraállítását.

Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Irodának jelentik Párisból: A jóvátételi bizottság pénteken délután négy órakor ülést tartott. A tárgyalást néhány napra elhalasztották, hogy időközben még bővebb adatokat szerezzenek be. Az Újság beavatott helyről azt az információt kapta, hogy a jóvátételi bizottság minden valószínűség szerint május 18-án hirdeti ki a magyar kormány kérésével kapcsolatos határozatát.

Egy kivándorlási ügynök csalásai.

(A rendőrség letartóztatta. — Tegyenek feljelentést a károsultak.)

Annak idején, múlt év szeptemberében nagy feltűnést keltettek az Aradi Közlöny sorozatos leleplező cikkei a délamerikai kivándorlás körüli nagyarányú visszaélésekről, amelyeknek központjában Herberger Gyula ügynök állott. Herberger szegény, megtévesztett emberektől nagy összegeket csalt ki azon a címen, hogy Braziliába juttatja őket, ahol ingyen földet kapnak. A leleplezések nem használtak Herberger tovább folytatta büntös üzelmét, sőt durva támadásoktól hemzsegő röpiratban folytatta kivándorlásra csábító büntös probagandáját. Legtöbbszörre zsilvölgyi bányászokat fosztott ki, a kiknek feljelentései elől Déváról Timisoarára tette át székhelyét, ahol a Metropole szállóban vett ki lakást és a Cunard Linénél kapott alkalmazást. A rendőrség már régóta kereste Herbergert és tegnap sikerült az utcán letartóztatni.

Kihallgatása után megjelent a rendőrségen a Cunard Line timisoarai fiókjának vezetője, Ciuntu Sergiu, aki százötvenezer lei óvadékot deponált és kötelezvényt írt alá, hogy a hajózási társaság a Herberger által okozott mindennemű kárt meg fog téríteni. A rendőrség erre az ügyészség utasítására szabadlábra helyezte Herberger Gyulát, de elkobozta Amerikába szóló útlevelet. Az ügynök tehát szabadlábon van, de az eljárás tovább folyik ellene.

A timisoarai rendőrségen eddig küldeni. Ez azonban nem követ-

dig tíz zsilvölgyi bányász tett feljelentést Herberger ellen, aiktól tizenötezer leit csalt ki. Ezenkívül azonban legalább ötven zsilvölgyi munkás van, akik csak azért nem tettek feljelentést, mert nem tudták tartózkodási helyét. A rendőrség a sajtó útján szólítja fel mindazokat, akiket Herberger megkárosított, hogy saját érdekében azonnal tegyenek feljelentést a timisoarai rendőrségen vagy ügyészségen.

Mint az eddigi vizsgálat megállapította, Herberger egy évvel ezelőtt kezdte meg üzelmét Déván, ahonnan kirándult a zsilvölgyi Vulcanra, Petrillába, Lupeni-be, Petroseni-be és a sorsukkal elégedetlen bányamunkásoktól kecsegtető ígéretekkel kisebb-nagyobb összegeket szedett össze. Mikor a türelmetlenkedő munkások sürgették utlevelük elintézését, sokszorosított levélben válaszolt nekik, amelyekben azt írta, hogy az előlegezett pénzt vissza fogja kezelt be és a becsapott munkások erőlyesen követelték Herbergertől rábizott pénzüket, sőt többen feljelentést is tettek a szélhámos ügynök ellen. Herberger azért látta jónak, hogy keréket oldjon Déváról és Timisoarára menjen, ahol most végre utolérte az igazságszolgáltatás sújtó keze.

Valószínű, hogy a vizsgálat Herberger újabb visszaéléseiről is le fogja rántani a leplet és Herberger a Cunard Line anyagi garanciája ellenére sem lesz képes szárazon kikerülni ebből az ügyből.

Az új vámfőnök.

(Beszélgetés Gh. A. Christiaával.)

Megemlékezett róla az Aradi Közlöny, hogy Cine Dumitrescut, az aradi vámhivatal közbecsülésnek örvendő főnökét a brailai fővámhivatal főnökévé nevezték ki, ahol a végtelenül korrekt és alapos szaktudású főosztályvezető képes ségeinek megfelelő munkakört tölt be. Utódjául a kereskedelmi és iparügyi miniszter Gh. A. Christia volt cluji (kolozsvári) vámhivatali főnököt nevezte ki Aradra hasonló minőségben. Az aradi új vámhivatali főnök e hét elején már el is foglalta hivatalát. Munkatársunk ma felkereste hivatalában Christia vámhivatali főnököt, aki programjáról a következőket mondotta:

— Programom csak az lehet, amit a törvény számomra előír: hogy a kereskedőknek és az összes érdekeltnek minden irányban és minden tekintetben rendelkezésre álljak és őket minden törvényes eszközzel támogassam. Hi vatalos idő alatt mindenkinek minden pillanatban a legteljesebb előzetkenységgel nyújtok felvilágosítást és esetleges panaszait vagy sérelmeiket készséggel orvosolom. Mindenben követni óhajtom elődöm példáját, hivatásomat legjobb igyekezetem és tudásom szerint fogom betölteni.

A vámhivatal új főnökének nyilatkozata azt a benyomást kelti, hogy a vámhivatal vezetése teljesen megfelelő kezekbe került. Az új főnök megnyerő modoru, előzetkeny uriember, aki előreláthatólag

döttek fel magukat, de a többség odakünn is épp úgy küzd a pusztá megélhetésért, mint mi idehaza. Az itt élő magyarok egy segélyegyletet is alapítottak, mely igen áldásos tevékenységet fejt ki. Sajnos, a segélykérő magyarok száma nemhogy csökkenne, hanem állandóan növekszik. Ahány városban jártam, künn élő és jó pozícióban lévő honfitársaim csak arra figyelmeztettek, hogy az ott-oniakat óvjam a kivándorlástól, mert nekik, sajnos, nincs elég pénzüik arra, hogy az elhelyezkedni nem tudó kivándoroltak visszaszállításáról gondoskodjanak. Künttartózkodásom alatt hoztam is igen sok magyar fordult és könyörgött hazaszállításáért, de ez a mi szomorú pénzügyi helyzetünk mellett teljesen lehetetlen. Találkoztam egy budapesti mechanikussal, aki annakidején csak nagy protekcióval kapta meg tőlem a kivándorlási engedélyt. Odakünn a legnagyobb nyomorban van. Tizenegy napig szaladgált Rio de Janeiróban munka után. Végül egy kovácműhelyben talált alkalmazást, itt munkaközben egy vasszilánk súlyosan megsebezte a szemét és most betegen azzal fenyegetődött a főkonzul előtt, hogy agyonlövi magát és gyermekeit, ha nem szállítják haza. Az argentinai magyar segélyegylet egy budapesti banknak kábelezett, hogy a szeren-

csétlen magyar mechanikus hazaszállítása iránt intézkedjék, mert nekik nincsen elegendő pénzüik erre.

Braziliában sem jobbak most a viszonyok, mint Argentínában. Itt is gazdasági krízis van. Annak ellenére, hogy az ország kereskedelmi mérlege tulságosan aktív, valutája rövid néhány hónap alatt tíz százalékot veszített értékéből. Az olasz Caviglia tábornok, amedőn a kolóniákat végtjárta, azt a megállapítást tette, hogy Brazília a legrosszabb hely a világon. Nekem az a nézetem, hogy Braziliának szédületes jövője van. Ezt bizonyítja az is, hogy a háboru alatt épült rengeteg gyár ma is működik, békeüzemre átalakítva. A kivándorlás tekintetében itt egyedül Santo Paoló jöhet tekintetbe, ahol óriási kávéültvények re viszik a bevándoroltakat. Egyébként Braziliában is olyan hangulat mutatkozik a bevándorlással szemben, mint Argentínában, sőt a kormány is közönnnyel nézi az egész bevándorlást. A bevándorlók helyzetét és elhelyezkedését súlyosbitja a gazdasági életben megnyilvánuló pangás, amelyet ugyancsak a háborus fömegtermelés idézett elő. Itt például olyan hihetetlen kávéttömegek halmozódtak fel, hogy a megindult áruhanás megakadályozása végett maga a kormány lépett föl, mint kávévásárló. Most ő

szabja meg a kávé világiaci árát.

A délamerikai megélhetési viszonyokra érdekes fényt vet az, hogy lakásért a jövedelem egyharmadrészét kell odaadni. Beszéltem egy magyar napszámossal, aki elmondotta, hogy naponta öt pezót Yeres (Argentínában), lakásért pedig 40—50 pezót kénytelen havonta fizetni, ami pedig jelentékeny összeg. Chilében salétrom-krízis van. Ezt is a háboru okozta. A salétrom szállítások ugyanis oly annyira csökkentek, hogy az állam egész pénzügyi berendezését felforgatták. Itt tisztviselő krízis is van, amely kormánybuktás idézett elő. A szenátus ötvenezer tisztviselő elbocsátását határozta el, amit azonban a köztársaság elnöke nem engedett meg, hanem 24 óra alatt elbocsátotta a kormányt. Chilében is sok magyarral találkoztam. Ezeknek a sorsa sem a legirigylésreméltóbb. Itt is mindenki más foglalkozás után kénytelen nézni, mint amit Európában tanult. Beszéltem egy villanyszercelével, aki okleveles patikus volt idehaza.

Tanulmányutam összesen 129 napig tartott. Braziliában szálltam partra, itt töltöttem két izben összesen négy hetet. Paraguayba is elakartam menni, de Paraguay az ott ott dülő forradalom miatt éppen akkor zárta el határait, amikor indulni szándékoztam, Uruguayba is ellátogattam és meg-

néztem Montevideót, ahol szintén találkoztam és beszélgettem néhány magyar kivándorlással. Innen Buenos-Airesbe mentem, majd a Pampákon levő magyar kolóniákat tekintettem meg. Chilében egy hétig voltam. Innen vissza utaztam Buenos-Airesbe, hogy részt vegyek az ottani magyar egyesület egy szépen sikerült estélyén. Itt nagyon értékes és derék magyarokat volt alkalmam megismerni, köztük egy Biró Dezső nevű volt magyar-osztrák repülőtszert, aki most a buenos-airesi katonai repülőterén oktató professzor. Biró rövidesen szenzációs dolgokat fog produkálni. Két motornélküli repülőgépet konstruált ugyanis, amelyeken most végzi kísérleteit, a motornélküli repülő nyolc és félórás világrekordjának megdöntéséért. Egész Buenos-Aires nagy izgalommal és érdeklődéssel várja a fiatal magyar repülő próbálkozását.

Végeredményben azzal összegezhetem tapasztalataimat, hogy nem mondható kedvezőnek az, amit láttam és a Délamerikába törekvő magyarságnak csak azt ajánlhatom, hogy kétszer is gondolja meg mindenki, amíg elhatározza magát a délamerikai utra és az ezzel járó horribilis költségekre, mert ott tulzás nélkül mondva, nagy küzdelem vár rájuk.

ki fogja vivni magának azt a közbecsülést, amelyet elődje elért. Az új vámhivatali főnök egyébként új munkarendet vezetett be a nyári hónapokra az aradi fővámszolgálatban, amennyiben hétfőtől május hó 14-től kezdve a vámhivatal hivatalos óráit reggel 7-től déli 1 óráig állapította meg. Május 14-től kezdve tehát a vámhivatal nem tart délutáni hivatalos órákat.

Az őseber nyomában.

(Hírneves tudós Budapesten.)

Budapestről táviratozzák: Érdekes vendége van a magyar fővárosnak. Budapesten időzik Európa leghíresebb archeológusa, Breuil abbé, a monakói herceg által Párisban alapított őskori embertani intézet tanára, a jégkorszakbeli őseber nyomainak kutatója, aki a kilencvenes években a délfranciaországi barlangok falain talált primitív rajzok, edények és egyéb kultúrneműk felfedezésével tette nevét híressé az archeológusok között. Tudósítónk felkereste a 46 éves, kissé őszes, nagyon szimpatikus tudóst, aki a következőket mondotta:

A függöny legördült. (A színpadtól visszavonult művészekről.)

Barics Gyula.

A Városi Kávéház terraszának ponyvája alá be-bekacsint a májusi napsugár. Pohár vizeken keresztül szívárványt játszik a verőfény. Dél van és a székeken emberek terpeszkednek, halk diskurzusok bent és autótülkölés odakint. Az egyik plüssdiványon, a Kávéház felhuzott nagy ablaka mellett ül: Barics Gyula. Amikor meglát, köszöntjük egymást, ő fölkel és az asztalomhoz jön. S amikor azután helyet kínálom meg, már tudom, hogy megtaláltam rovatom legujabb emberét, de nem mondom meg neki, mert akkor talán nem is beszélne magáról. Így is a legtöbb szava a közönségről, a darabokról, hálás és hálátlan szerepekről és a partnereiről esik. Barics Gyula minden szavában az igazi művész közvetlensége és szerénysége nyilatkozik meg. Ezt mondja:

— Már nem vagyok beteg! Ha beteg voltam, azért is csak magamat átkozhatom! De most már tudom, hogy teljesen egészséges leszek!

Hangján a szomorúság árnyalata suhan át, de érzik benne a meggyőződés is.

— Nem éltem józan életet! Nem tudtam az éjszakától szabadulni, sokat ittam, sokat dohányoztam. Száz cigaretta nem volt sok naponta! Nők dolgában sem voltam mérsékletes! De most már január óta egy korty bort nem ittam, egy cigarettát el nem szívtam, más se jött közbe. De ennek talán mind az a szilaj szerb vér az oka, amit az apámtól örököltem. De most nyugodt vagyok!

Nehezen sikerül színészkedésére terelnem a szót. De azután kérdéseimre elejt egy-egy szót róla:

— Még tizenhét és fél éves sem voltam, amikor színész lettem Pozsonyban. Fiatalságom miatt még működési engedélyt se akartak adni. Színiiskolát sohse jártam. Színészkedésem kezdetétől dotálódik az az élet, amely odáig juttatott, hogy beteg lettem.

A fáma a már előregedő, de még mindig ruganyos és fiatalos érzésű Palmay Ilkáról, külföldi utról és ezzel kapcsolatos esetek so rozatáról suttog, de Barics ezekről nem akar beszélni. Amikor színházi emlékeiről beszélünk, a memória jóságáról kerül szó, amikor mondja:

— Csodálatos memóriám van. Egyszer az ismert népballadából írt „Kömvés Kelemen” című darab volt előadásra kitűzve. A főszereplő, akinek itt Odry Árpád szerepét kellett volna játszania, váratlanul megbetegedett. Az előadás napjának délelőttjén nekem adták ide a szerepet és én estére

szórol-szóra tudtam. Egyszer meg fogadásból egy óra alatt tíz Ady-verset tanultam meg hibátlanul.

— Aradra ezelőtt tíz esztendővel, 1913-ban kerültem. A háboru alatt rövid időre távol voltam, mert behívtak katonának. De csak azért, hogy kórházba dugjanak. Nyolc hónapig vándoroltam egyik kórházból a másikba. A budapesti honvédteljesítményi kórházban az ezredorvos szimulánsnak tartott. A bajom sohasem fogott el olyankor, amikor megállapíthaták volna. Egyszer egy karácsonyi előadást rendeztem, s éppen egy dalt énekeltem, amelyet meg akartak ismételtetni, amikor lefordultam a színpadról. Rögtön megkaptam az obsitoslevelemet.

Különböző „Az obsitos” egyike a legjobb szerepeinek. Amikor a harmadik felvonásban megtudja az anya, hogy a fia elesett és az obsitosnak nem volt szíve ezt megmondani, hanem meglagya abban a tévedésben, hogy ő a rég nem látott fiu, fájdalmasan keserű szavakkal illeti és az obsitos elmegy. De egy perc múlva visszajön és csak ennyit mond: „Visszajöttem, mert itt felejtettem a kis pipámot!” Pedig nem is a kis pipát, hanem a szívét felejtette ott az elesett bajtárs fiugánál. Valahányszor ezt a néhány szót elmondta Barics Gyula, könny szökött az aradi színház publikumának a szemébe.

— Szerettem nagyon a „Vig özvegy” Danilovics Danilóját, a „Tatárjárás” Lörenthey főhadnagyát. Szép esték voltak azok, amikor még H. Harmath Józsa volt a bárónő, s neki dacoskodtam a mulatójelenettel.

— Aztán beszél fiázasságáról.

— Most lesz meg talán az utolsó tárgyalás és kimondják törvényesen a választ.

— Amerikáról ezt mondja:

— A bátyámat, aki tavaly küldött nekem hajójegyet, több mint 21 éve nem láttam. Gyerek voltam még, amikor elment, s akkor is csak annyit mondott nekem, hogy most messzire elmegy és egy ideig nem látjuk egymást. Ennek most huszonkettő éves. Nyolc év múlva írt, hogy jól megy odakint a sora. Küldött egy hajójegyet és 220 dollárt. Amikor Hamburgba értem, láttam csak, hogy egy olyan kivándorló hajóra szól a jegy, amelyen bátyus útokkal kellett volna egy hálóteremben aludnom. A bátyám az amerikai eszével úgy gondolta, hogy inkább küld több pénzt és rosszabb jegyet. A jegyet visszaküldtem, most fogok tőle kapni francia hajóra elsőosztályut, de kevesebb dollárt. Azt is írta a bátyám, hogy angolul ne tanuljak, mert amit itt tanulok, azt ott künn ugye értik meg. Majd elhelyez egy kabaré-

nál, ahol magyarul énekelhetek. Csak egy évig szándékozom kint maradni, egy kis pénzt szerzek és azután visszajövök. Szeretem Aradot!

Talán a rovatcim után kérdőjelet kellett volna tennem. Fog ő még énekelni melegen és szívhezszólan, mélyenérző és fájó szívét bele fogja még vinni egynehány szerepének alakításába. Kezet fog velem, s talán nem engem lát rántekintő szemével, hanem a dohogó hatalmas óceánjárót, amely keresztülviszi a nagy vízen oda, ahonnan dollárokat lehet hazahozni.

Balogh István.

Hogy áll a leu?

Május 12-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.67 svájci frankot,
7.24 francia frankot,
16.38 szokolt,
2.700 külföldi magyar koronát,
3.400 belföldi magyar koronát,
19.200 márkát,
33.500 osztrák koronát.

Párisban 7.25 frankot
Budapestben 2550-2750 koronát
Bécsben 33000 osztrák koronát
Belgrádban 45.60 dinárt
Londonban 1 font 960 lei.

A renitens árdragító.

(Botrány a baromtípiacsn.)

Nagyszabású botrány zavarta meg tegnap a reggeli baromtípiac békés hangulatát. Branu István gáji gazda kacsákat jött árusítani az aradi piacra. Egy megrakott szekérral állt meg a piacon és kacsáit maximális áron jóval fölüli kínálgatta. Figyelmesek lettek erre a piaci biztosok és felszólították Branu Istvánt, hogy ne árusítson a megengedett áron fölüli. Branu indulatos hangon utasította vissza a figyelmeztetést és kijelentette, hogy nem törődik a rendőrséggel és a maximalással, annyiért árusít, amennyiért neki tetszik. Az előhívott rendőr igazolásra szólította fel a lármázó embert, aki a kocsi hátsóaján álló rendőrt ledobta az utca kövezetére. Majd nekítámadt a piaci biztosoknak és ütlegetni kezdte őket. A dühöngő embert be akarták kísélni a rendőrségre, azonban elugrott kocsijára és el akart hajítani. Három rendőr segítségével sikerült elfogni és ártalmatlanná tenni a renitenskedő árdragítót. Bevitték a rendőrségre, ahol megindult ellene az eljárás.

— Öngyilkosság a kosztépénz miatt. Budapestről jelentik: Törökbalinton egy fára felakasztott urias külsejű férfiholttestet találtak. Zsebében jegyzetet találtak, melyben azt írja, hogy a fedezetlenül adott kosztépénzért lett öngyilkos. Újabb távirat jelenti, hogy az öngyilkos valószínűleg Muray Artur 46 éves értékpapir kereskedő, aki napokkal ezelőtt eltűnt lakásáról. A holttest fehérneműjében M. A. monogram van.

Az elcsereált birtokrész.

(Kintzig János pöre egy hagyatéknál.)

Érdekes ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszéki polgári tanácsa. Kintzig János volt aradi főispán, földbirtokos indított polgári pert Wiesenmayer Vilmos simándi földbirtokos ellen. A volt főispán két testvérével apjától, néhai Kintzig Jánostól 36 hold földet örökölt. A birtokot a végrendeletben megállapított három részre osztották, mindenki 12 hold földet kapott. Kintzig János át is vette a birtokrészt, amelyről azonban később megállapította, hogy rosszabb termőföld terület, mint testvérei birtoka és midőn a végrendeletet átvizsgálta, megállapította, hogy az örökölt birtokrészeket felcsereálték egyik testvérével, aki azt már eladta Wiesenmayer Vilmosnak. Fel szólította az új tulajdonost, hogy cserelje ki a birtokrészt és a terméskülömbözetet 21.600 lei értékben térítse meg. Wiesenmayer ebbe nem volt hajlandó belemenni, mire Kintzig pert indított 21.600 lei erejéig Wiesenmayer ellen. A törvényszék nem hozott ítéletet, hanem a tárgyalást tanukihallgatások miatt elnapolta.

Megfigyelik a családirtót.

(Befejezték a vizsgálatot Komáromi Antal bűnügyében.)

Komáromi Antal cipészsegéd ügyében, aki körülbelül egy hónappal ezelőtt egy fejszével agyon ütötte vadházastársát és öt éves leánygyermekét, Sommer Nándor vizsgálóbíró ma fejezte be a vizsgálatot. A bűnügyben a vizsgálóbíró tizenkilenc tanút hallgatott ki, akik egyértelműleg azt adták elő, hogy Komáromi Antal rosszul bánt vadházastársával. Napokon keresztül volt távol a lakásából, ilyenkor a korcsmákban töltötte az egész napot és éjszakát. A fizetését minden alkalommal elitta, soha sem járult hozzá a háztartási költségekhez, sőt még a vadházastársától kizsarolt pénzt is itálra fordította. A terhelteket szembesítették a kihallgatott tanúkkal, Komáromi ez alkalommal is teljes beismerésben volt és egy szót sem hozott fel védelmére. A vizsgálat iratait ma átadták az aradi királyi ügyészségnek, mely az iratok áttanulmányozása után vádiratot készít Komáromi Antal ellen és így minden valószínűség szerint még a nyári szünet előtt megtartják Komáromi Antal rablógyilkossági ügyében a szenzációsnak ígérkező főtárgyalást. Dr. Bradean Athanasz vármegyei főorvos a törvényszék orvosszakértője a vizsgálóbíró utasítására holnaptól kezdve megfigyeli a gyilkos elmeállapotát, mert Komáromi Antal viselkedésétől és zavaros feleleteiből azt következtetik, hogy a kettős gyilkosság tettese nem ép elméjű.

Egy szép legenda.

(Hogy épült fel a bécsi Szent István-dóm?)

Bécsből jelentik: Mailly Antal a régi Bécs történetirója érdekes előadást tartott a Szent István dóm történetéről. Előadásában ismertette az építéshez fűződő gyönyörű legendát is, amely többféle változatban terjedt el az évszázadok folyamán. A legendák között legszabatosabban a következő mondja el a gyönyörű templom építésének történetét.

— Az öreg Volkner építőmester a Szent István-templom tervén dolgozott. Amidőn egyszer gondolatokba mélyedve ült rajzaival a templom felkén épített faházikóban egy szőke ifju jelent meg nála és kérte, vegye föl legénynek. Volkner megfogadta és nem is bánta meg, mert az ifju még jobban értett az építés mesterségéhez, mint a mester maga. Négy esztendeig dolgoztak együtt. Amikor az épület elkészült, a legény kérte a mestert, bocsássa el. Volkner nem akart tőle megválni, csak akkor engedte el, amikor a legény azt mondta, hogy másutt akar templo-

mot építeni és megígérte, hogy kétször többet fog megépíteni. Azután elbucszott és elment. Néhány esztendő múlva megbetegedett Volkner és közeledni érezte halálát. Ekkor eszébe jutott a derék ifju és nagyon sajnálta, hogy megkegyelmezett az ígéretéről és nem tért vissza. A mester hirtelen úgy hallotta, mintha magasztos zenészt hallana a magasságból és megjelent előtte az ő kedves legénye, éppen olyan fiatalosan, mint amikor elváltak. A mester egyszerre úgy látta, hogy az ifju általalakult angyallá és valóban angyal volt, az égből leküldött építőmester.

Más legenda szerint nem angyal, hanem maga, Krisztus volt Volkner segítőtársa a Szent István dóm megépítésében. A történelem pedig azt mondja, hogy az 1150-ben épült dóm Henriknek, Ausztria első hercegének és Volkner Oktávián krakkói építőmesternek a közös munkája.

EZ ARAD!

Nyakkövés, fejlődés, láblövés.

Felnagy délután az arad-tímiszarai (temesvári) személyvonaton. Első osztály, fülledt meleg, cigarettatüst, vingai bonbón, kölnivíz, szivarszag és Aradmegye látkepe, ameddig a horizont bírja. Ha feltesszük, hogy a vonat robog, akkor nyugodtan irhatom: a robogó vonaton egy katonaköpenyes koldus tart cerclet. A koldus odaér az elsőosztályu fülke ajtajához. (Most újra irhatjuk: vingai bonbón, cigarettatüst, kölnivíz, narancshéj, fülledt meleg.) A koldus egyik karja hiányzik. A másik karján van egy felkéz. Három ujj csonkig levágva. Ezenkívül egy kis idegsokja is van a koldusnak. Mije van még? Egy katonasipkája, sild nélkül, de átlukasztva egy dum-dumgolyótól. Nincs jó cipője. Nincs reménye. Nincs jövője. Egy nincstelen. Egy ittelejtett senki a háboruból. Mit akar ez itt, az elsőosztályon, köztünk, akik kikerültünk a vérből, a szenyből, a fegyverek közül és a kaszárnyák közül és akik kölnivízrel szagolunk és narancshéjat és élelet? ... Ezt akarja:

— Tisztelt nők és tisztelt férfiak! Nyakkövés, fejlődés, láblövés, golyótól, srappelltól, gránátnyomás, idegsokk, Árziéró, Áziágó, Novolédó, Ravaruska, 1915. Kérek egy lelt.

Ezt így mondja, szügvortokban, mert a vonat robog és még negyven fülke van vissza. Az első osztály hallgat. Ujságot olvas. A mezőkre bámul, amik rohannak. A cigarettatüstre, ami száll.

A rokkant koldus csöndesen tovább megy. Az egyik ur, két perc szünet után:

— Árziéró? ... Nem emlékszem! (f. t.)

A vörös hóhér hagyatéka.

(Végrehajtást kért a magyar kincstár Szamuely Tibor hagyatéka. — Sokmillió értékű foglaltak le Szamuely halála után. — Valuták, ékszer, betétkönyvek és fehérpénz safeben és a bírói letétpénztárban. — Csak az állam kártérítési igényét ismerte el a bíróság.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyarországi kommunizmus bukása után Szamuely Tibor, a legkegyetlenebb népbiztos, gépkocsin menekült el Magyarországból s mikor az osztrák határ csendőrei feltartóztatták Lichtenwörth határában, agyonlőtte magát. A diktatura után felszabaduló sajtó, az akkorig megjelent röpiratok, visszaemlékezések, vámi mint a rendőri nyomozások és a bíróság előtt tett vallomások ugyszólván teljesen hü képet festettek meg a kegyetlen népbiztos rövid és dicstelen működésének úgy, hogy újat mondani róla már alig lehet. Még a visszaemlékezés is kegyetlen és keserves érzés a vörös diktátorra. Szamuely Tibor neve azonban egy helyen még mindig aktuális: a hagyatéki fórumok előtt. A népbiztos hagyatéki ügye még mindig nem zárult le, bár minden valószínűség szerint azzal az egyszerű ténnyel fog befejeződni, hogy az állam minden ingatlanát és ingóságát a maga javára kobozza el. A törvényes formák azonban ennél a hagyatéki eljárásnál is betartják, a családi örökösök osztályegyezséget kötöttek, a károsultak részéről megtörténtek az igénybejelentések, a hatóságok leltározták, illetve ketet vetettek ki. Én úgy, mint minden más hagyatéki esetben. Szamuely Tibor apja, Szamuely Lajos lemondott minden örökösödési igényről, Szamuely László György, István és Lajos, a népbiztos ismeretlen helyen tartózkodó fivéréi ellenben ügygondnokot kaptak, az egyetlen Szamuely-leánynak, Margitnak, érdekeit Erödi-Harrach Tihamér képviseli. Természetesen minden csak formalitás, mert a magyar kincstár jogügyi igazgatósága harminc millió korona károsszeg erejéig a kincstár nevében biztosítási végrehajtást kért a hagyatéki ellen s ezt a bíróság fogantositotta is. Így nagyon bizonytalanul vált az a lehetőség, hogy az államon kívül bármelyik családtag valamit is örököljön, bár a hagyatéki összege időközben értékben rendkívül emelkedett.

A kincstári jogügyi igazgatóság azzal indokolja meg a harminc millió károsszeg megállapítására beadott kérését, hogy a kir. kincstárt ért károsszeg egyrészt az Osztrák-Magyar Bankból elrabolt bankjegyek, értékek és valuták eltulajdonítása, másrészt az ugynevezett forradalmi kormányzótanács megbízása folytán teljesített „rendfentartó” működés következtében állt elő. A „halálvo-nattal” végzett utjai alkalmával ugyanis Szamuely eltekintve attól

hogy a kincstár tulajdonát képező rendkívül nagy mennyiségű fegyver-, lőszer- és gördülő-üzemanyagot pazarolt el, végigsarcolta az általa beutazott vidéket és az összeharácsolt milliókat felélte és barátai közt elosztogatta.

Ez a megállapítás magyarázza meg azt is, hogy az eredeti hagyatéki aránylag csekély értékű, mert Szamuely és társai rendkívül pazar módon éltek és tényleg felélték, elmulatták és elpazarolták az összeharácsolt értékeket. Szamuely azonkívül valami csodálatos rövidlátással úgy gondolhatta, hogy a farsang örökké fog tartani, bár az is lehet, hogy idejében külföldre juttatott sok rablott értéket, talán Oroszországba, ahol hozzátartozói ma is élnek. A hagyatéki leltár négy helyről sorolja fel a lefoglalt kincsek tömegét. A wienernerustadt-i járásbírósnál letétbe helyezték az öngyilkos népbiztosnál talált értékeket, melyek között többek közt 138.000 korona készpénz, 150 dollár, 360 svájci frank és 13 különböző angol bankjegy volt. A leltár a dollárt 180 korona, a frankot 30 korona értékben tünteti fel. A budapesti állampénztárnál, mint bírói letéti hivatalnál 2.400.000 korona van a hagyatéki javára — fehérpénzben.

Ezt természetesen nem vitte magával Szamuely a határon át. Nyjregyházán egy ingatlan tizenegyed részét foglalta le a bíróság 35.000 korona értékben, a Magyar Általános Hitelbank páncélszobájában pedig a hivatalos leltározó 496.424 korona értékű ékszerrel talált, amit természetesen ugyancsak lefoglaltak. A leltározó itt is — a mai értékelés szerint — hallatlanul kis összeget állapított meg. Egy aranykarperecet két briliánsal 7000 korona értékben vettek fel, gyűrűket 200 és 500 koronában darabonként. Huszonkét különböző jeggyűrűt találtak itt. — Tekintve, hogy Szamuelynek sem volt huszonkét menyasszonya, ezek a gyűrűk vagy huszonkétfősztott lánytól, vagy egy ékszerüzlet engros kirablásából származhatnak. A jeggyűrűkön kívül női aranyórák, karperecek, férfi- és női aranyláncok, fülbevalók, ing- és kézelőgombok, briliánsok, nyakkendők, alpakka és ezüst evőeszközök vannak a safeben, továbbá 60.000 korona értékű hadikölcsön, 152 darab különböző vidéki takarékpénztári részvény és három betétkönyv összesen 400.000 koronáról.

A betétkönyvek az „Elköszött áru” jellegét viselik, valószínűleg az összerablott holmik értékesítéséből származó összegeket helyezte el bennük a takarékos Sza-

muely. Az ellenforradalmi cselekedetekért 5- és 20.000 koronás bírságra ítélt Duna-Tiszaközi károsultakat igényükkel rendes bírói utra utasította a bíróság a kártérítést kérők közül csak az állam harmincmillió igényét ismer-

te el. Érdekes, hogy a végigsarcolt és kirablott községek közül egy sem jelentett be önálló kártérítési igényt a hagyatéokra. Valószínűleg egyik sem gondolt arra, hogy marad valami Szamuely rettenetes emlékének kívül.

Aradi séták.

A multkor a régi Templom-utcából lett Wettzer-Strada Bratianu-utca ódon köveit szólaltattuk meg, amelyek arról tanuskodtak, hogy az utca a diákok és a postások utcája volt és a postakürt barrogását vidám gyerekkacagás fortissimója kísérte. Volt azonban ennek az utcának még egy különlegessége, a városi zenede, ahol a tehetséges aradi fiatalság részint ingyen, részint igen csekély tandíj mellett nyert oktatást mindenféle nemes muzsikából. Igen jeles tanári kar működött a városi zenedében körülbelül 100—120 pengőforint évi fizetésért. Ők látták el a templomi zenét is és ezért a várostól, mint kegyurtól évi nyolc van pengő forintot kaptak. Még az is nagy pénz volt abban az időben! A zenede tekintélyei voltak köztük Bendel János, Dudits Ádám, Krispin József, Kertay Ede és Blum Lajos.

Holttest a küszöb alatt

A hegedűszótól, brácsbrummozgástól, spinétpengéstől hangzó városi zenedének 1860-ban nagy riadalom támadt, aminőre még nem emlékeztek az intézet öreg falai. A város utasítására renoválták az ócska, elkorhadt padozatot és amikor a nagyterem küszöbét felbontották, alatta negyvennyolcas honvédruhába öltözött holttestet találtak. A holttest már teljesen feloszlott állapotban volt, csak egy volt ép rajta: a sarkantyus. szattyánbőrből készült rámás csizma. A csizmát nem tudta ki kezdeni az enyészet.

A titokzatos ügyben hosszú ideig folyt a nyomozás, de minden eredmény nélkül. A honvédruhába öltözött holttest titka örökké kiderítetlen maradt. Sokáig suttogott a közvélemény a borzalmas gyilkosságról, holmi ádáz hosszú művéről, de a borzalmas lelet igazi eredete sohasem derült ki.

Az első éjjeli kávéház.

Volt még egy nevezetes épülete ennek az utcának: A „Két pisztoly“ kávéház Remetei Fülöp házában. Ennek a kávéháznak a forradalom idejében nagy szerepe volt, majdnem olyan, mint a pesti Pílvax-nak, ez volt a honvédtisztek tanyája. Zajos jelenetek, lelkes beszédek, izzó szavak hangzottak el itt. Később az-

(A Wettzer-utcai zenede borzalmas titka. — A „két pisztoly“, az aradi „Pílvax“. — A csizmadia céh élete és halála. — Mikor a nagy járvány dühöngött Aradon.)

után arról volt nevezetes a „Két pisztoly“, hogy itt akkor kezdődött az „élet“, amikor a petroleum lámpák kigyultak és a vidám hejehuja csak akkor ért véget, amikor a lámpások pisllákoló fénye kialudt. Egyszóval: ez volt Arad első éjjeli kávéháza, ahol cigánymuzsika mellett folyt a dárídó kivilágos kivirradtig.

A politikus csizmadia szomorú utcája.

A Bratianu (Wettzer) utcából a régi Pesti-, később Kossuth-utca, most Strada Marasestibe vissz régi emlékeket kutató sétánk. Ezt a hosszú, egyenes utcát, mely egész a régi temetőig nyulik, régen „magyar városnak“ hívták. Ebben az utcában laktak ugyanis azok a híres-nevezetes magyar csizmadia, akik az akkor divatos zsinóros-rámás magyar csizmákat készítették. A nóta szerint a „Csap utcában minden kiskapuban rózsá nyilott“, ebben az utcában azonban minden kiskapuban ott lógott a kaptafa, dikics és a lábszija: a csizmadiamesterség nemes ismertető jele. Nagy hírük, félországot bejáró nevük volt az aradi csizmadia, akik messzi vidékeket láttak el rámás csizmákkal. Szigeti József egy ilyen nemes és nemzetes aradi csizmadiaról másolta le a „Politikus csizmadia“ című kacagató vigjátékának főhősét.

Ez a tekintélyes testület, a csizmadiacéh a városi életben is nagy szerepet játszott, különösen az alkotmányos választások alkalmával. A céhnek akkor fellegzett be, amikor 1869-ben a feszes magyar nadrág helyett a német pantalló jött divatba és a zsinóros, sarkantyus magyar csizmák eltűntek. A magyar nadrág halála a csizmadia céh tönkremenetelét is magával vonta és egy évtized múlva már alig egy-két csizmadia szomorúkodott a „magyar városban“.

A szomorúság nemcsak ezért nyomta rá bélyegét erre az utcára. Más okai is voltak annak. Itt dühöngött annak idején, 1837-ben a pusztító kolerajárvány. Egyedül a Turay-házban harminnyolc ember esett áldozatul a borzalmas betegségnak. És a halottakat mind erre vitték a régi temető felé. Komor temetési menetektől feketélt mindig az utca, a szomorúság utcája. Talán ez a gyászos emlék volt az okozója, hogy az utca egy évszázad alatt sem épült ki. A szomorúság utcája volt a régi Pesti-utca...

A város visszakapja földjeit.

Tömeges kérvények telkekért. — Meghosszabbították az igénylési határidőt.)

A város vezetőségéhez özönével érkeztek háztelek iránti kérvények a köztisztviselőktől, hadirokkantaktól és hadiözvegyektől. A tisztviselőtelep megalapítása iránt olyan nagyszabású érdeklődés mutatkozik, hogy az illetékes körök komolyan foglalkoznak az építkezések gyors megindulásának kérdésével. Az agrárbizottság legutóbbi ülésén számba vette a kisajátított városi telkek e célra való szükségességét és úgy határozott, hogy a zsigmondháza városi telkek mentesítését javasolja a tisztviselő telep részére.

A kormány nemrég egy nagyfotosságu rendeletről értesítette a város vezetőségét. E szerint a város fejlődése érdekében lényeges változást foganatosított az agrártörvényben. — Elrendelte ugyanis, hogy a város beépített részén kívül eső öt kilométeres körzetben nem szabad a kisajátított földterületeket az igényjogosultak rendelkezésére bocsátani, hanem

Irodalom, művészet

Prometheus.

(Victor Eftimiu darabját felújítják Aradon.)

A román írók aradi látogatása újból aktuálisra tette Victor Eftimiu, a kiváló román drámaírónak a nevét. Az aradi közönség élénken emlékszik még arra az érdekes drámára, amit Eftimiu írt, amelyet dr. Lichtfuss István aradi ügyvéd fordított le magyarra. Prometheusról szól ez a dráma, teli izgalmasan érdekes, nagy szerűen fölépített és a mitológia köréből mentett jelenetekkel. Eftimiu, aki a román írók ittléte alatt az aradi színházat két ízben is meglátogatta, felkereste Róna Dezsőt és közölte vele, hogy a Prometheus május hó végén személyesen rendezzi az aradi színházban — magyar színészekkel. Róna készséggel tett eleget az író kérésének és így az aradi színház június 23-a és 28-a között ismét színrehozza az érdekes drámát, amelynek reprizénél a szerző személyesen jelen lesz. Addigra ugyanis befejeződik a román írók turnéja és Eftimiu, mielőtt végleg visszantáznék Bucarestbe, két-három napig marad itt Aradon, ahol Gritta Ovidiu prefektus vendége lesz. A „Prometheus“ című szerepét Darvas Ernő, a két női főszerepét Kálmán Sári és Tompos Ella alakítják.

A színház heti műsorá. Vasárnap d. u.: Bajadér. Este: Falurossza. A. bérlet. Hétfő: Válóperes hölgy. B. bérlet. Kedd: Kis király. C. bérlet. Tompa Béla felléptével. Szerda: Kék mazur. A. bérlet. Tompa Béla felléptével. Csütörtök: Cigánvbárá. Barics Gyula vendégfelléptével. B. bérlet. Péntek: a Nyári Szinkör megnyitása: Felső hadnagya, operettbemutató.

Hétfő este ismétli meg a városi színház Vajda Ernő szellemes és ötletes vigjátékát, a Válóperes hölgyet. A vigjáték, mellet mindössze néhány nappal ezelőtt mutatott be az aradi színház, a külföldön mindenütt élénk sikert aratott és úgy a budapesti, mint a bécsi színházaknak ma is slágerdarabja. A válóperes hölgy vezetésére Mészáros

szükség esetén vissza kell adni a városnak. Ez a város fejlődése érdekében kiadott rendelet arra ösztönözte a város vezetőségét, hogy a telkek iránti kérvények benyújtásának határidejét, amelyet már le kellett zárni, a beérkezett igénylések tömege és a város rendelkezésére álló kevés háztelek miatt, most újból meghosszabbította. A tanács elhatározta, hogy május 15-ig ismét elfogad telek iránti kérvényeket és a kiegészítés végett visszaadott kérvényeket június 15-ig elfogadja. A város vezetősége a kormányrendelet értelmében abba az előnyös helyzetbe került, hogy bármilyen mennyiségű háztelek rendelkezésére tud bocsátani az igénylőknek.

Értesülésünk szerint nagyszabású pénzügyi mozgalom indul meg az építkezni szándékozó tisztviselők támogatására. A mozgalmat a kormány is támogatni fogja.

Béla, Jávor Alfréd és Gergely Gizl játszó.

Tompa Béla, az erdélyi színház legkiválóbb bonvivantja a jövő héten két legkedvesebb szerepében lép fel: kedden este a Kiskirály címszerepét, szerdán este pedig a Kék mazur vezetés szerepét játsza. Mind a két operettet, új betanulással hozza ki a színház.

Élénk érdeklődés előzi meg Barics Gyula, az aradi közönség kedvelt művészeinek vasárnap esti felléptét. Hosszas szünet után Barics Gyula egyik legkedvesebb szerepében, a Falurossza Gőndör Sándorában lép fel. — Vasárnap délután a közönség óhajára Kálmán Imre nagy sikert aratott operettje, a Bajadér kerül színre. A főszerepét Elvaváth Mici, Tompa Béla, Balogh Böske és Sebestyén Jenő játsszák.

A Vasárnapi Újság első száma mindenütt a legkedvezőbb fogadtatásban részesült. Nagy sikert számíthat a második szám is. Új rovatai közül egyikben Schrenck-Notzing müncheni professzor szenzációs spiritiszta kísérleteit, másikban az erdélyi írókat mutatja otthonában és ezt az utóbbi sorozatot az Ornódy-díj nyertes Berde Máriával kezdi meg. Ezen kívül sok aktuális kép és cikk teszi változatosá a folyóiratot.

A leleplezett siber, Gazember vagyok! Páris 1923-ban (írta: Nádas Sándor). A kijátszott „Fekete Kéz“, A feleségem egy ideges nő, Kaland a vasuton, Életveszélyes esetek, stb. című szenzációs cikket közzől az „Aradi Fáklya“ mai legújabb száma.

„JOCELYN“

Szerelmi regény a francia forradalom idejéből.

ma vasárnap utójára az

Apollóban.

HIREK.

Az első tízezer lei.

[Nikolits Döme és neje adománya a radnai templom újjáépítésére.]

Valahogy megremez mégis a föld az újságró kezében, amikor a radnai templomépítéssel kapcsolatban Nikolits Döme legújabb gesztusáról kell megemlékezni. Dankó Pista hegedűjének fűszeres örököse nemcsak a hegedű szárazfáját, de az egykori magyar dalszerző igazi, vérből és érzésekből összegyúrt szívét is örökölliette. Ma az Aradi Közlöny radnai tudósítója arról értesít, hogy Nikolits Döme és neje, Serban Erzsébet a radnai templom és zárda újjáépítésére 10.000 leit adományoztak.

A tény mellett talán nem is lehetne megállni különös csodálkozással azoknak, akik az arany-szívű Nikolitsékát ismerik. De kevesen tudják, hogy Nikolitsék nem római katolikusok, hanem a görög-egyház hívei. Nikolitsék erről külön megemlékeznek abban a levélben, amit a radnai házfonóknak írtak és amelynek minden sora külön meghatározó:

Főtisztelendő Házfonók ur! Nemcsak a rom. kath. Egyház hívei, hanem minden más felekezettől, nemesen érző lény fájdalommal érzéssel veszi tudomásul azt a szörnyű csapást, amely nagybecsű rendjüket érte a máriaradnai rendház és templomuk leégése alkalmából. Midőn Főtisztelendőséged és rendtársaimak őszinte részvétünket fejeznék ki, engedie meg, hogy bánatuk enyhítésére és templomuk felépítésére a mellékelt betéti könyvecskébe általunk elhelyezett 10.000 (tízezer) leit és járuló kamatait rendelkezésére bocsássuk. Tisztelettel: *Nikolits D. és neje.*

Ha csak ezer katolikus hívő követi a nemes érzésű házaspár példáját: akkor csakhamar a radnai Ferenc-rend tagjai még szebb templomban hirdethetik az Ur Igét, — mint eddig.

Az Aradi Közlöny felhívására már ma, a gyűjtés első napján érkeztek adományok. A templom és kolostor felépítése javára befolyt adományok a következők:

N. N.	500 lei
Jakubovits József	200 lei
Popa Livius	300 lei
Összesen:	1000 lei

A fragikus sorsu Sik Lajos özvegyének és árváinak támogatására ma a következő adományok érkeztek hozzánk:

N. N.	100 lei
Jakubovits József	100 lei
Popa Livius	200 lei
Öz. dr. Remetey Károlyné	100 lei
Összesen	500 lei

— **Massaryk feleségének állapota.** Prágából jelentik: Massaryk feleségének állapota rosszabbodott. Étvétele csökkent és lélegzése ki-

— A pénzügyi vezérigazgató Aradon. Simionescu, a cluji (kolozsvári) pénzügyi reszort vezérigazgatója ma Aradra érkezett és itt megbeszéléseket folytatott az itt időző Arsenovici Gyula pénzügyi vezérigazgatóval, Margineantiu Titus pénzügyigazgatóval és Petrescu Illés adminisztrátorral.

— A püspöki adminisztrátor Radnán. Pacha Ágost püspöki adminisztrátor Bucurestiből, ahol bemutatózó kihallgatáson volt a királynál és a kormány tagjainál, tegnap a Simplonnal visszatért Timisoarára (Temesvárra). Pacha Ágost megérkezése után értesülve a radnai templomépítésről, azonnal Radnára utazott, ahonnan vasárnap, vagy hétfőn fog visszatérni.

— **Egészségügyi vizsgálat a vámhivatalban.** Tegnap Bucurestiből Aradra érkeztek dr. Dumitrescu Braila, az egészségügyi miniszteriumba beosztott egészségügyi vezérfelügyelő és Zlotescu a bucarestii állami vegvészeteti intézet igazgatója egy pénzügyi inspektor kíséretében. A magasrangú egészségügyi vezetőket dr. Demian Aurél aradi egészségügyi felügyelő fogadta és társaságukban látogatást tett az aradi állomás vámhivatalának raktáraiban. A raktárakban felülvizsgálták az ottlevő áruk nagy részét, még pedig főleg az élelmiszereket és vegyszert cikkeit. A bizottság nem tapasztalt egyetlen rendellenességet sem. A bucarestiek a mai nap folyamán visszautaztak Bucures-tibe.

— **Halálozás.** Régi, közbecsülésnek örvendett aradi polgár dőlt ki ma délután az élők sorából. Az örökre elköltözött Lészay Sándor, az aradi dohánygyártózsza volt tulajdonosa, aki hosszú munkás élet után ma délután 78 éves korában hunyt el. Az öreg urat széles körben ismerték Aradon és általános tisztelet vette körül. Halálát özvegyén kívül fiai gyászolják. Az egyik fia, Lészay Ottó, a Benoid-gyár volt igazgatója Amerikában van, legfiatalabb fia, dr. Lészay Béla Budapesten ügyvéd. Lészay Sándor halála városzerte őszinte részvétet kelt.

— **Hol működnek az adó-bizottságok?** Az aradi adókievő bizottságok vasárnap és hétfőn a következő utcákban, illetőleg tereken folytatják adókievétési munkálataikat: az I. a General Doda (Oláh)-utcában vasárnap és hétfőn is, a II. a Vasile Paguba (Bátory)-utcában vasárnap és hétfőn az Ardealului (Erdélyi)-uton, a III. a Cosbuc (Wesselényi)-utcában a 20. számtól fölfelé vasárnap és hétfőn is, a IV. vasárnap a Luther-téren, hétfőn a General Grigorescu (Tabajdy)-utcában és annak befejezése után a Boulevardul Regina Maria-n (Andrássy)-téren a mincrista templomtól lefelé a vasut felé, az V. a Greceanu (Perényi)-utcát fejezi be vasárnap és hétfőn a Grancelor (Török Ignác)-utcában folytatja munkáját, a VI. vasárnap és hétfőn a Stroescu (Teleky)-utcában, a VII. vasárnap a Cetate Vechi (Óvár)-utcában és hétfőn a Tribunal Dobra (Boczkó)-utcában, a VIII. vasárnap és hétfőn a Barbu Lautarul (Töltés)-utcában a 40. számtól lefelé, a IX. vasárnap és

hétfőn is a Grivitei (Miklós)-utca-ban.

— **Elhalasztott osztályvizsga.** A katolikus gimnázium nyolcadik osztályu növendékeinek osztályvizsgájának megkezdését a mai napra tűzte ki a gimnázium igazgatója. A vizsgálat megkezdésének idejét azonban az igazgatóság kénytelen volt elhalasztani, mert a közoktatásügyi miniszteriumba felterjesztett vizsgabizottság jóváhagyása még nem érkezett le. A jóváhagyás leérkezéséig, melyet minden nap vár a gimnázium igazgatója, a nyolcadik osztályos növendékek tovább látogatják az előadásokat.

— **A német-szentpéteri csodacsirke.** Az idős és elagott Rabbi Akiba csödjét jelentik az Aradi Közlönynek Német-szentpéterről. Akiba ugyanis azt a merészet állította, hogy semmi új nincs a nap alatt, ami, nyilván, tévedés lehet, vagy legalább is nem Német-szentpéterre vonatkozik. Az ottani állomásfőnök ugyanis egy a tojásból a 23-ik napon kifejtett csirkét talált, melynek normálisan kifejlett lábán és szárnyán kívül még 2—2 teljesen kifejlett lába és szárnya van. A mellkas aljából kiinduló második lámpár a remes, kifejlett lábánál alig valamivel gyengébb, míg a nyaktöböl kinőtt szárnyak a rendszernél gyengébbek. A cseléd ügyetlensége következtében e ritka példány kissé sérült állapotban került a szentpéteri gyógyszerészhez, aki azt mint érdekességet mégis érdemesnek tartotta a győgytárban preparálva eltenni. A német-szentpéteri csodacsirke preparálása ismét egy külön aradmegyei specialitást mentett meg a tudományoknak. Ha minden ilyesmit preparálnának, mégis csak Rabbi Akibanak lenne igazá!

— **Teleki Pál a német földrajzi társaság tagja.** Budapestről jelentik: Teleki Pál grófot, a német földrajzi társaság tagjává választotta.

— **Milyen kártyákkal szabad játszani?** Az aradi monopol-felügyelőség ma felhívást hocsájtott ki, a melyben figyelmezteti a kávéházak és egyéb nyilvános helyiségek tulajdonosait, amelyekben kártyajáték folyik, hogy csak azokkal a kártyacsomagokkal szabad játszani, melyek piros ászán rajta van a monopolbélyegző. Az olyan kártyacsomagok sem használhatók többé, amelyekben kétséget kizáróan nem állapítható meg a bélyegzőről, hogy a monopol bélyegzője. Ha a kártyát mosás után ismét használatba veszik és a mosás következtében elmosódott volna a bélyegző, azért szintén a helyiség tulajdonosa felelős és ezért ajánlatos ezeket a játszmaikat is kivonni. A klubok részére külön klubkártyacsomagok kaphatók a dohányraktárakban. Az egyéb nyilvános helyiségek részére szükséges játék kártyák a dohánytözsdékben szereshetők be.

— **Tanfolyam.** A II. gázmotor kezelői tanfolyamra a beiratkozások folyó 14. és 15-én délután 4—6 óráig tartanak a fa- és fémipar-

— **Csernovics Diodor államtitkár-címe.** Budapestről táviratozzák: A hivatalos lap közli, hogy a kormányzó mácsai Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsosnak volt aradi állami jószágigazgatónak, nyugdíjaztatása alkalmából a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a helyettes államtitkár címet adományozta. Csernovics drt saját kérelmére nyugdíjazták évtizedekig tartó értékes és eredményes munkásság után.

— **Az AMTE. a pünkösdi parkünnepélyen.** A Munkás-Otthon jubiláris parkünnepélyének, mely pünkösdi első napján az Eminescu (Baross-parkban) és a Marosparton lesz, megtartva, egyik kiemelkedő száma az AMTE. sportmutatványai, amelyeknek programja a következő: 1. Box meccs. 2. Cserkész mutatványok, bemutatják az ifju munkások cserkészeit. 3. AMTE. tornász csapata, korlátlan, lovon és nyújtón. 4. Goal rugás közönség részére. Minden berugott goalért értékes díj lesz kiadva. A kaput az AMTE. egyik népszerű kapusa fogja védeni. Ezenkívül a gyermekek részére számos tréfás versenye lesznek. A női szépségversenyek díja meglepetésszámba fog menni. A siker érdekében 500 tagu bizottság munkálkodik.

— **Volt aradi színésznő balesete.** Budapestről jelentik: Tegnap este az Ilka-utcában egy teherautó elütötte dr. Gábor Liviusné Harsányi Margitot, aki bordatörést és súlyos térd sérülést szenvedett. Harsányi Margitot az Isván-utí szanatóriumba szállították. Harsányi Margitot aki két évig volt az aradi színház drámai színésznője, jól ismeri az aradi közönség.

— **Sztrájkolnak a budapesti közigazgatási hírlapírók.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosi közgyűlési termét a fővárosi rovatvezetők elhagyták, mert Bieber Jenő bizottsági tag sértő kifejezést használ a sajtóval szemben. Amíg elhatározást nem kapnak, nem hoznak a közgyűlésekről tudósítást. A pénteki közgyűlésekről már nem írtak.

— **Vizbefuult gyermek.** A cipári (szapárligeti) csendőrség ma jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy Regvis Tódor hét éves gyermek tegnap iszapban játszadozott és eközben a vizbefuult. Minthogy a csendőrség megállapította, hogy a gyermek haláláért nem terhel senkit a felelősség, az ügyészség meadta a temetési engedélyt.

— **Kottamelléklettel jelenik meg a „Színház” e heti száma.** A héten bemutatóra kerülő Komlós-Gárdonvi operett egyik slágerszámát: az „Albán táncot” közli kottában, a többi érdekes cikkeken kívül, mint a budapesti levél, Szóke Pista, szépségverseny, stb.

MAX LINDER slager

Légy a feleségem.

Kitűnő bohózat ma vasárnap és hétfőn az

Urániában.

Gyönyörű mintás maroccein... Lei 138.—
Mintás grenadin ... Lei 68.—
Női ruha vászon ... Lei 72.—
Férfi ruhavászon ... Lei 88.—
140 cm. sz. férfi és női tenisz
szövet ... Lei 180.—

ARAD legolcsóbb divatruháza:

„RENAISSANCE“

Str. Brătianu (Minorita-palota) Weltzer-u. 2.

Mosó delain ... Lei 40.—
Foulardok, spongeok, angol szövetek, ha-
risnyák, keztük, vásznak, chiffonok,
szőnyegek legolcsóbb bevásárlási forrása.
„Renaissance“ Str. Brătianu 2. (Weltzer
János-u.) Minorita-palota.

— Mintavásárra utazó kereskedők és iparosok figyelmébe! Iparkamari igazolvány alapján féláru magyar vizumot 36 óra alatt Clujról a Kelet hírlapiroda szerez.

— Szünetel a vízszolgáltatás. Értessítjük a közönséget, hogy az alatt felsorolt helyeken és időben a vízszolgáltatás este 10-től reggel 6-ig csömosás miatt szünetelni fog. F. hó 14., 16., 18., 19-én az egész városban. F. hó 22-én: Str. Glosca (Szent László), Str. Popa (Ferdinánd), Pt. Viteazul (Ferenc-tér), Str. Cosbuc (Wesselényi), Str. Simion Balint (Dessewffy), Kiss Ernő-u., Str. Greceanu (Perényi.) F. hó 24-én: Városháza-utca, Bul. Dragalina (Aponyvi), Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) Str. Grigorescu (Tabajdy), Könyök-utca, Str. Moise Nicoara (Petőfi), Str. Bucur (Eötvös), Str. Gh. Iazar (Simonyi), Str. Soarului (Zoltán.) F. hó 26-án: Str. Horia (Széchenyi), Sárosi-u., Str. Consistorului (Batthyány), Str. Alexandri (Salacz), Str. Ilarie Chendi (Kölcsy), Str. Brătianu (Weltzer), Str. Vulcan (Kazinczy), Str. Unirei (Fábián), Str. Desseanu (Révay), Str. Eminescu (Deák.) F. hó 28-án: Str. Seminarului (Sina), Pt. Catedralei (Tökölly), Str. Romanului (Zrínyi), Str. Brancovici (Lázár Vilmos), Str. Metianu (Forray), Str. Baritiu (Rákóczi), Str. 29. Decembrie (Hasszinger), Str. Pescarului (Tökölly Imre), Str. Cercetasilor (Szent Pál), Str. Darányi. F. hó 30-án: Pt. Catedralei (Tökölly-tér), Str. Gojdu (Szt. István), Str. Cogalniceanu (Mikes K.), Str. Calvin, Str. Russu Sirianu (Avlich), Str. Turnului (Lovarda), Pt. Imp. Traian (Attila), Str. Filarecu (Flórián), Str. Velicium (Lipót), Knézh Károly-utca. Junius 1-én: Str. Stroiescu (Teleky), Str. Ciontea (Pölsenberg), Str. Caragiale (Csiky), Str. G. Ionescu (Gr. Károlyi), Str. Episcopul Radu (Magyar), Str. Ciogogariu (Vécsey), Str. Costache Neeri (Nagy Sándor), Str. N. Oncu (Schweidel), Str. Granicerilor (Török Ignác), Cal. Saguna (Varjassy Jajos.) Junius 4-én: Str. Oranicei (Határ), Str. A. Gavra (Csernovits), Str. Péter, Str. Háromveréb, Str. Spiru Gheorghe (Akác), Str. Fácán, Str. Cornul vanatori (Vadászkürt), Str. Corabiei (Hajó.)

— 100 gyermek buzgókodik azon, hogy a Növédelmi Hivatal mai jótékony célú mesedélutánját felledhetlenné tegye a közönségnek. Kilenc tánc, művészi zongora- és énekszám, mese, látványos regekép, stb. gazdagítják a műsort. Jegyek 4 órától a kulturpalotai pénztárnál. Kezdet 5 órakor.

— Utazásra ne feledjünk Diana sósborszeszt magunkkal vinni. Alattal, egyszerű szolgálatás folytán, megmenekszünk a gyakori rosszárléttől.

— Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak július hó 1-én az Eminescu-parkban nagyszabású parkünnepélyt rendeznek.

— Katonazene. A „Vadászkürt“ étterem pazar fénnel díszített kert-helyiségében a helybeli katonai zenekar ma, vasárnap este 8—12-ig hangversenyz.

A lausanne-i halálos merénylet

(Az oroszok nem voltak óvalosak. — Radek politikai gyanúsítása. — Worowsky követ temetése.)

Távirati jelentések alapján beszámolt az *Aradi Közlöny* arról, hogy Lausanne-ban meggyilkolták az orosz szovjet római követét és súlyosan megsebesítették a szovjet volt berlini sajtófőnökét és kereskedelmi szakértőjét. A merényletről ma Lausanne-ból a következő távlatokat kaptuk:

A merénylő Couradl.

A svájci távirati ügynökség a merényletről adatokat kapott a merénylő *Couradl* iskolatársától. Couradl apja csokoládé- és fonógyáros volt Pétervárott, ahol Couradl 1896-ban született. Couradl unokatestvérét és nagybátyját a bolsevisták agyonlőtték. A fiatal ember Pétervárott a szabadreformátus egyház iskolájába járt és a leghatékosabb tanulók egyike volt. A gimnázium elvégzése után 2 évig tovább tanult. A háboru kitörésekor a tiszti iskolába lépett, ahonnan hadnagyként a harcra került. A harcra megsebesült. Visszaküldték a front mögé, ahol kiképző tiszt lett. Majd ismét a frontra ment, ahol a Szt. György-rend keresztjével tüntették ki. A forradalom kitörésekor a galiciai harcvonalon tartózkodott. Ekkor a fehér hadseregnek önkéntesnek jelentkezett és *Karnilov*, majd *Wrangel* tábornokok alatt a bolsevisták ellen küzdött.

Worowsky temetése.

Pénteken délután *Worowsky* követ holttestét ideiglenesen a genfi-től mellett levő temetőben a kiskápolnában helyezték el. Előbb azonban felboncolták. A temetésen néhány hírlapíró, a baseli, berni és zürichi kommunista szervezetek képviselőin kívül csupán a lausanne-i török küldöttség két titkára és az orosz küldöttséghez tartozó kezelőszemélyzet jelent meg. A gyászünnepséget vasárnap a koporsó elszállítása előtt tartják meg, a lausanne-i návaudvaron *Worowsky* özvegyének jelenlétében, aki pénteken Rómából Lausanneba érkezett. A berlini

— Kiegészített a Lloyd-bank. A timisoarai (temesvári) Lloyd-bank krachjában jelentős fordulat történt; a banknak sikerült kiegyezni hitelezőivel. A bank legnagyobb hitelezője, a prágai Legion-bank vezérigazgatója ugyanis Timisoarára utazott és közvetítő tárgyalásokat folytatott, amelynek eredménye az volt, hogy a Lloyd-bank negyvenkét százalékban kiegyezett hitelezőivel. A kifizetendő összegért a Temesvári Bank és Kereskedelmi r. t. vállalt anyagi garanciát, amelynek fejében hét és kétféld százalékot kap a kiegyezési összegből. Így a hitelezők voltaképpen csak harmincnégy és nyolcvan százalékat kapják meg

orosz követ kérelmére *Worowsky* holttestét Berlinbe szállítják.

Radek gyanúsít.

A berlini orosz követség köréből kijelentik, hogy az orosz kormány éles hangú jegyzéket intéz a svájci szövetségi kormányhoz. Valószínű, hogy a lausanne-i értekezlet titkárságának is hasonló tartalmu orosz jegyzéket nyújtanak át. *Radek* a „Nacacune“ című berlini újságban nyilatkozott a merényletről.

Radek ezután az angol-orosz viszony kiélesedéséről beszélt. Elmondotta, hogy az angol jegyzéknek a szovjetkormány angolellenes propagandájáról szóló része abban leli magyarázatát, hogy az angol kormány bosszúságot szerzett az a tény, hogy Perzsiában megbukott az angolbarát kormány. Végül kijelentette, hogy az orosz kormány mindenkor kész, hogy az Anglia részéről ellenséges cselekedetek gyanánt felemlített incidenseket orosz-angol vegyesbizottsággal megvizsgáltsassa.

A két sebesült.

Az elővigyázatlanúság, amelyet az orosz küldöttség tanúsított, megkönnyítette *Couradl* merényletét. Utcára nyíló hálószobájukba bárki nehézség nélkül bejuthatott. Az egész orosz misszió feszületlenül járt-kelt akkor is, amikor figyelmeztették az óvatosságra. *Ahrens* volt sajtófőnök állapota kielégítő. *Dibulkovszky* kereskedelmi szakértőt a klinikára szállították, ahol a hasából két golyót eltávolítottak. A lausanne-i konferencia főtitkára személyesen érdeklődött a sebesültek állapotáról.

— Kiegészített a Lloyd-bank. A timisoarai (temesvári) Lloyd-bank krachjában jelentős fordulat történt; a banknak sikerült kiegyezni hitelezőivel. A bank legnagyobb hitelezője, a prágai Legion-bank vezérigazgatója ugyanis Timisoarára utazott és közvetítő tárgyalásokat folytatott, amelynek eredménye az volt, hogy a Lloyd-bank negyvenkét százalékban kiegyezett hitelezőivel. A kifizetendő összegért a Temesvári Bank és Kereskedelmi r. t. vállalt anyagi garanciát, amelynek fejében hét és kétféld százalékot kap a kiegyezési összegből. Így a hitelezők voltaképpen csak harmincnégy és nyolcvan százalékat kapják meg

— Akik 15-én kapták fizetésüket azon t. vevők részére, hogy lehetővé tegyük szükségletük olcsó beszerzését, a mélyen leszállított árakat még 6 napig fenntartjuk. Posch női divat-üzlet és kalapszalón, Arad.

— Gombamódra szaporodnak a Brázy meniholósorszesz (Mentholin) használói, mert kétségtelen, hogy a valódi Brázy kitűnő házi-szer. Mindenütt kapható! Nagyban Hens és Klein cégnél Arad.

— Del-ka női, férfi és gyermek fehér vászon újdonságok, tennisz és sandalcipők megérkeztek. Kaphatók Lévai és Szigeti Arad, ezelőtt Buxbaum és Társa.

— A 44 év óta fennálló Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2. Posch-féle vizgyógyintézet urak részére reggel 7—1-ig, d. u. 4—8-ig, hölgyek részére: reggel 8—12-ig, n. u. 4—6-ig áll rendelkezésükre.

Mozi.

* Vidám kacagás harsan fel az Uránia minden eddigi előadásán, amelyen valójában pompás és nagy-szerű filmsláger, Max Lindernek egyik ragyogóan sikerült alakítása kerül bemutatásra. Légy a feleségem a címe ennek az ötfelvonásos komédiának, amelynek vidáman kacagó jelenetei valósággal kergetik egymást. A filmkomédia, amely minden jelenetével viharos derűtséget idézett elő, hétfőig látható az Urániában.

* Vasárnap látható utoljára az Apollóban *Jocelyn*, a kiválóan érdekes filmjáték, amely *Lamertine* mesetermüve után készült. A fiatal *Jocelyn*, aki huga boldogságért pappá akar lenni, a forradalom következtében menekülni kénytelen. Bujdosása közben szerelemre gyul egy a gondaira bízott leánya iránt, de a végső másként határoz: *Jocelynt* püspöke pappá szenteli s így kénytelen szerelmét feláldozni. A fiatal leány bánatában a bűnös élvezetek mocsarába sodródik s viharos életmódja csakhamar a sir szélére sodorja a leányt. Haldoklásában éppen *Jocelyn* plébános adja meg a vigasztalást neki s megtudja, hogy a leány, bár elszakadt *Jocelyntól*, csak őt szereti s utolsó sóhaja is hozzá száll.

* Egy férjes asszony bűnei az Apollóban. Grandiózus, modern társadalmi drámát mutat be hétfőn az Apolló. A miniszter feleségéről van szó ebben a megszerkesztett francia drámában, aki szereti az urát, de megesalja — az ura érdekében. Ezt a lelki folyamatot érzékelteti a részleteiben is csodálatos dráma, amelynek főszerepében Emmy Lynnt, a legnagyobb filmművésznőt látja a közönség, a férj szerepe pedig R. Jouba kezében van, aki a *Jaccuse* főszereplője volt a diadalra vitte a nagy világtímet.

Sport.

— A „Meteor Kerékpár-Club“ f. hó 17-én, csütörtökön d. u. 3 órakor a pecicai országúton kerékpáros háziversenyt rendez, melyre ezúton is meghívja tagjait.

Egy férjes asszony

Bűnei.

Modern dráma, főszerepben Emmy Lynnt a legnagyobb francia filmszínésznő és R. Jouba a *J'accuse* világszenzációs film főszereplője.

Bemutatója hétfőn az

Apollóban.

110 cm. sz. eredeti párisi epozge minden színben	L. 135.—
110 cm. sz. Tutankamen creppek minden színben	L. 98.—
120 cm. sz. marquisette	L. 68.—
1 mtr. eredeti francia grenadin gyönyörű mintákban	L. 98.—
1 mtr. 90 cm. sz. kelengye vászon ...	L. 39.—
Selyem marocceinok minden színben ...	L. 250.—

Olosóságáról és szőlősgazdálkodásáról a már előnyösen ismert

ORIENT divatáruház

Bulevardul Regina Maria No. 18. (Salacz-utos sarok.)

árjegyzéke:

1 mtr. mosó maroccein	L. 43.—
Mosó delainek minden mintákban ...	L. 39.—
1 mtr. 90 cm. sz. valódi angol refir máma szelvényben	L. 41.—
1 mtr. Tutankamen selyem liberti ponygyolára	L. 92.—
csipkefüggönyök, szőnyegek, Schroll sítónok, teljes menyasszonyi kelengyék legelőcsőbb forrása, Paplanok készítése a legfinomabb kivitelben vállaltak	

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

4. Előadási játékma.

Játszották Timisoarán, 1923 márciusban. Világos: dr. Szávay Z. Sötét: Vidor T.

(A Bal előnybe van adva; az a2 gyalog a3-on áll.)

1. e1—e4	1. e7—e5
2. f2—f4	2. d7—d5
3. e4×d5	3. Vd8×d5?

Hiba: csak akkor volna erős, ha a Hb1 volna előnybe adva. Jó volt e4, vagy e×f.

4. Hb1—c3	4. Vd5—d8
5. Hg1—f3	5. Fe8—g4
6. Ff1—c4	6. Ff8—e7?

Jobb volt He6; a rákövetkező általánosan ismert áldozatot látni kellett volna.

7. Fe4×f7+!	7. Ke8—f8
	K×F jobb
8. Ff7—b3	8. e5×f4
9. 0—0	9. Fe7—e5+?

Nem jó, mert világos tempóval fejlődik. Egy gyalog ide-oda előnyadással úgy se számít. Jobb volt He6 vagy Hf6.

10. d2—d4!	10. Fg4×f3
11. Vd1×f3	11. Vd8×d4 +
12. Kg1—h1	12. Hb8—c6
13. Fe1×f4	13. Hg8—f6
14. Ff4—g5	14. Ba8—e8

Aránylag még a legjobb volt Fe7, de az se kielégítő. Gambitban megnyitási hibákat bajos helyrehozni.

15. He3—d5	15. He6—e5

Gyönyörű befejezésre nyújt alkalmat.

16. Hd5×f6!!	16. He5×f3
17. Hf6—d7 +	17. Vd4×d7
18. Hf1×f3 +	18. Vd7—f7
19. Bf3×f7 +	19. Kf8—g8
20. Bf7—f1 +	20. Be8—e6
21. Fb3×e6 matt.	

Sakkhírek: Helyreállítás. A múlt heti rovatunkban közölt 3. sz. játékban három lépés sorrendje felcserélődött. A helyes sorozat: 12. He4, Fb6, 13. Hg3, Fg6, 14. 0—0. c6.

Az aradi bajnoki sakkverseny f. hó 10-én vette kezdetét. Részt vesznek: Abraham J. Bildhauer, dr. Janny, Klein, Vas és Wittenberger.

Üzenetek: Sch. J. és dr. S. K. Timisoara. Szives küldeményeiket köszönettel vettem.

Görögország feltétlenül békét akar. Londonból jelentik: A pénzügyi bizottság lanyha és érdektelen viták mellett folytatta tárgyalását az ottomán adósságokról. A görög kormány utasította a lausannei közéleti békekonferenciára utazott külügyminiszterét. Alexandrist, hogy kérje fel Venizelost annak a kijelentésére, hogy a békét feltétlenül meg kell kötni, mert különben Görögország fegyvert fog érdekei megvé-

Gyomorizás, étvágyhiány, emésztési zavarok, melyek gyakran csakis a belek renyhességének következményei, a FERENC JÓZSEF keserűvíz használata folytán rövidesen elmúlnak.

Sármezey Árpád tragédiája. Beszélgetés az elhunyt Aradon lakó fiával.)

Az Aradi Közlöny mai száma megdöbbentő részleteket közölt a délamerikai kávéültetvényein meggyilkolt szombatsági Sármezey Árpád volt temesmegyei földbirtokos tragikus sorsáról. Megemlékeztünk arról is, hogy a szerencsétlen körülmények között elhunyt földbirtokosnak fia Aradon él. Az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt hivatalában, az aradi folyam mérnökségnél kereste fel az elhunyt fiát, Sármezey Antal mérnököt, aki atyjának haláláról és kiutazásának körülményeiről a következőket mondotta el:

— Atyám haláláról én is csak egy meglehetősen szűkszavú levélből értesültem, aminek előttem ismeretes részleteit már megirta az Aradi Közlöny úgy, hogy erre vonatkozólag egyelőre én sem tudok többet mondani. Magam is várok még bővebb tájékoztatást. Kiutazásában, mintegy tizenötön kísérték

el, közöttük volt Dadányi Gyurka volt huszárfőhadnagy és Majthényi Géza soborsini mérnök is, aki vel mostanában is folytatott levelezést. Mindketten még Argentínában különváltak atyátmól, aki Buenos-Airesben történt partraszállta után nem maradt Argentínában, hanem a Paraguay állambeli Nova Columbián telepedett meg, amerre már tíz évvel ezelőtt is járt. A szolgálatába tartozó személyek nagybőrára mindvégig kintartottak mellette, de régi kocsisa megvált már tőle.

— A haláleset körülményeire vonatkozólag jogi képviselőnk biztunk meg, hogy a kellő tájékozódást megszerezze. Általában véve ma még magam is sok tekintetben szorulok felvilágosításra és amíg az újabb értesítéseket meg nem kapom, nem mondhatok többet.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 12.)

Francia frank 14, svájci frank 38, dollár 208.50, dinár 2.05, szokol 6.10, márka 0.0065, lira 10, angol tonf 970, magyar korona 0.03.50, osztrák korona 0.0029.50. — Kifizetések: Budapest külföldi 27, belföldi 34. Bécs 335, Berlin 0.0052, Prága 6.20, Zürich 37.50, Milano 10.20, Belgrád 2.15, London 965, Páris 13.80, Newyork 208.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Május 12.)

Kifizetések: Páris 13.76, Berlin 0.0056, London 964, Newyork 208.50, Milano 10.43, Zürich 37.75, Bécs 0.002985, Prága 6.20, Budapest 0.04. — Valuták: Napoleon 780, márka 0.0080, léva 1.50, török lira 1.40, angol font 975, francia frank 14, svájci frank 38, lira 10.10, drachma 2.60, dinár 2.05, dollár 209.50, lengyel márka 0.0050, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.03.80, szokol 6.15.

Zürichi nyitás. (Május 12.)

Berlin 0.013750, Newyork 556.50, London 256250, Páris 3680, Milano 26.90, Prága 16.5750, Budapest 0.10.50, Belgrád 5.80, Varsó 0.011250, Bécs 0.0078, bélyegzett 0.0078.

Zürichi zárlat. (Május 12.)

Berlin 0.0133, Amsterdam 21780, Newyork 556.75, London 2571, Páris 36.75, Milano 27.10, Prága 16.54, Budapest 0.1050, Belgrád 5.80, Varsó 0.0116, Bécs 0.00781250.

Arany és ezüst pénz árai.

Aradon hosszabb idő óta változatlanok az arany és ezüstpénzek árai. Egy koronás ezüst 14—16 lei,

egy forintos ezüst 30—34 lei arany 20 koronás 760—800 lei. Napoleon arany 700—760 lei. Budapesten az aranypénzek 10 százalékos drágulásával kapcsolatban emelkedett az ezüstpénz ára is, Legnagyobb az ezüst egyforintos emelkedése, amely 1340 korona árat ért el. Az ezüst 1 koronás 490—500, az ezüst 5 koronás 2520—2560 ár között mozog. A drágulást elősegíti az is, hogy nemesfém érmékből kevés kerül a piacra és a keresletben a gabonakereskedők és az ékszerészek egyre nagyobb igényekkel lépnek fel.

— A só árat leszállították. Az aradi monopolfelügyelőség a só árat május tizenötödikétől számítólag leszállította. A só Aradon úgy a darabosé, mint az öröltté különként kicsinybeni árusításnál 1 leu lesz az eddigi 1.35, illetőleg 1.20 lei helyett. A só nagybani ára a sóraktárban 75 bani úgy a darabosé, mint az öröltté.

— Aradi ingatlan-forgalom. Özv. Wittenberger Mórné eladta a Str. Cerbului 3. sz. házat 120000 leiért Ehling Jánosnak. — Róth Vilmos és neje eladták a Str. Russu Sirianu 17. sz. házat 250000 leiért Földes Avram és nejének. — Sármezey Endre eladta a Libás-dűlő 7. és 8. sz. alatti ingatlanokat 140000 leiért Vass Sándor és nejének. — Györki Mihály és neje eladták a Calea Pecica-i üres házhelyüket 11000 leiért Iovanov Györgynek. — Mayer Demeter és neje eladták a Str. Barbu 8. sz. házat 240000 leiért Ruja Flóriánnak. — Meyer Antal és neje eladták a Str. Badea Cartan 18a. sz. házat

50000 leiért Szabó Ferencnek. — Stern József és neje eladták a Str. Mocirii 1a. sz. házat 82000 leiért Barcza János és nejének. — Ivanov Mihály eladta a Str. Trib. Torches 34. sz. házat 56000 leiért Ivanov Nicolaenak. — Özv. Leichtenstein Ferencné eladta a Legelő-sor 2. sz. házat 62000 leiért Ristov C. és nejének. — Farkas Matild eladta a Birka-dűlőben fekvő ingatlanát 80000 leiért Hegedüs Rudolf és nejének. — Ilanea Demeter és neje eladták a Str. Oituz 27b. sz. házat 90000 leiért Herczeg Gábor és nejének. — Salamon Samuil és neje eladták a Str. Secerei 13. sz. házat 210000 leiért Zatosil Emil és nejének. — Pancotan Péter eladta a Str. Orovil 39. sz. házat 73500 leiért özv. Réfi Istvánénak.

LEGUJABB.

Uj német ajánlat.

Párisból táviratozzák: A Petit Journal berlini tudósítója beavatótt forrásra hivatkozva jelenti, hogy a német kormány legközelebb a szövetségeseknek új ajánlatot tesz azokra a tervekre ámaszkodva, amelyeket Bonar Law a legutóbbi párisi konferencián előterjesztett.

Zavargások Sziciliában.

Rómából táviratozzák: Sziciliában fascista ellenes zavargások voltak. Különösen Messinában öltött nagyobb mértéket a zavargás. Itt összeütközések voltak a rendőrséggel. Tizenhat ember megsebesült. Egy kamarai képviselőt tartóztattak, mert gyalázta a fascis tákat.

Szerkesztői üzenet.

P. N. Arad Verse nem közölhető. D. Zs. Ineu (Borosjenő.) A leveleiben foglaltakkal nem foglalkozhatunk. Leghelyesebben teszi, ha személyesen jár el az ügyben Georgescu prefektusnál. Többet különböző okok miatt nem közölhetünk erről.

Lészay Sándorné a maga és gyermekei, ugymint Márta Kálnai Adolfné és gyermekei, Ottó és családja, Árpád és neje, Aladár és családja, továbbá Béla és gyermeke, a távolabbi rokonok nevében is mély fájdalomtól lesújtva tudatjuk, hogy a jó férj, apa, illetve nagyapa

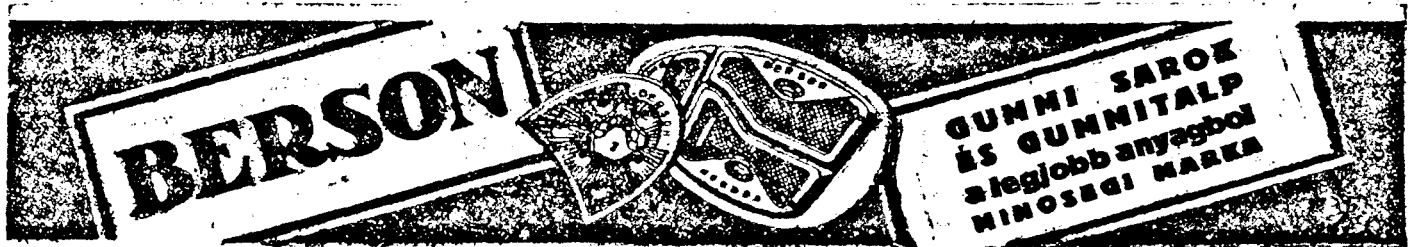
Lészay Sándor

életének 78-ik évében rövid szenvedés után folyó hó 12-én délután 6 órakor csendes elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz.

Jóságos, nemes lelkének emlékét áldani fogjuk.

Arad, 1923. évi május hó 12-én.

Radio Hirdetési Iroda
9887/a. sz.

Megbuktatott akadémikus

(Tagválasztás a Magyar Tudományos Akadémiában.)

Budapestről táviratozzák: A Magyar Tudományos Akadémián pénteken tagválasztó közgyűlés volt. Régióta nem fordult elő, hogy egy ajánlott tagot megbuktattak volna. Az első osztály levelező tagnak ajánlotta **Jakab Ödön** költőt. A jelöltre azonban a választáson 26-an szavaztak mellette, 14-en ellené és így **megbukott**. A megválasztáshoz kétharmad többség szükséges és így egy szavazat hiúsította meg **Jakab Ödön** tagságát. Egyébként az összes jelöltek megválasztották. Az első osztály tiszteletbeli tagjai lettek: **Lehr Albert**, **Vargha Gyula**, rendes tagok: **Désy Lajos**, **Vojnovich Géza**, levelező tagok: **Schmiedt Henrik**, **Thienemann Tivadár**. A második osztály titkára **Fináczy Ernő**, levelező tagjai: **Holot József** és **Kovács Ferenc**. A harmadik osztály rendes tagjaivá megválasztották **Rejtő Sándort**, **Preis Hugót** és **Mauritz Bélát**, levelező tagokká **Zemplén Gézát**, **Bókay Jánost**, **Geley Józsefet** és **Jakab-házy Zsigmondot**, kültaggá pedig **Plate Lajos** biológust, a kínai egyetem tanárát.

Lelenlezett szovjet-bank.

(Repülőposta Szófia és Moszkva között.)

Belgrádból jelentik: A mai belgrádi lapok szenzációs leleplezéseket közölnek egy francia bank belgrádi fiókjának működéséről, a mely az orosz szovjetkormány szolgálatában állott. Három hónappal ezelőtt Belgrádba érkezett egy **Szmirnov Szergij** nevű orosz menekült, aki az itteni hatóságok előtt mint a párisi „Banque de Change de l'Este” jugoszláviai vezérigazgatója mutatkozott be. — Szmirnov csakhamar engedélyt kapott, hogy a város előkelő negyedében, a **Kralja Milana**-utcában megnyissa a párisi bank fiókjintézetét. A rendőrséghez a napokban bizalmas jelentés érkezett, mely szerint Szmirnov bankja teljesen a moszkvai szovjetkormány szolgálatában áll, utleveleket ad Szovjetország részére, különböző igazolványokat bocsájtott ki, melyekkel a menekült oroszok bátran visszatérhettek hazájukba, mert az igazolvány alapján vissza kapták otthon hagyott tárgyaikat és ingatlanukat. Egyebekben is

eljárta a bank és mindenben képviselte Belgrádban a szovjetkormányt. Kiderült, hogy a bank repülőszolgálatot is létesített Szófia és Moszkva között, amely magával vitte a belgrádi levél- és más postai küldeményeket. A belgrádi rendőrség tegnap házkutatást tartott a bankban és az igazgató lakásán, ahol számos kompromittáló okiratot és levelet talált. A házkutatás befejezése után a rendőrség letartóztatta **Szmirnov Szergij** igazgatót és a bank két tisztviselőjét. A vizsgálat tovább folyik és úgy látszik újabb érdekes adatokat fog nyújtani ebben az ügyben.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
föld.
Cenzurát:
IOAN NICHIN.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

UZINELE COMUNALE ARAD. ÉRTESETÉS!

Értesítjük a közönséget, hogy a városi jéggyárat üzembe helyeztük és folyó hó 16-tól kezdve úgy a jéggyárban árusítunk jeget, mint havi előfizetőknek házhoz szállítjuk.

A jég ára:

A gyárban métermázsánként	L. 80.—
Táblánként	L. 10.—
Havi bérletben házhoz szállítva, naponta 1/2 tábla havi	L. 150.—
Naponta egy egész tábla havi	L. 300.—

Előfizetések csakis készpénzfizetés mellett vétetnek fel. Előfizetni lehet az összeg egyidejű lefizetése mellett központi irodánkban a gázgyárban, vagy városi szerelési üzletünkben **Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4. szám** alatt. Előfizetni legfeljebb napi 16 tábla házhoz szállítására lehet. 2647

FÉNYKÉPKIALLITÁS

cimen egy aradi fényképész cikket közöl a mai lapokban. Művészi fényképnagyításokból a közel jövőben a Kulturpalotában én rendezek nagyszabású kiállítást és erre megrendeléseket is válllok a saját céggel ellátott megrendelő lapokon. A kiállítás költségeit természetesen magam viselem és ezért a megrendelők külön díjat nem fizetnek. Kijelentem azonban, hogy az említett fényképész hasonló tendenciájú eikkeire a jövőben nem válaszolok és jelen soraimmal is csupán a n. é. közönséget óhajtottam felvilágosítani. 2703

Steinitzer Dezső,
fényképész

Felhívás.

Messer József, **Str. I. L. Bratianu**, **Minorita-palotába** levő üzletét átveszem. Felhívom az érdekelte hitelezőket, hogy esetleges követeléseiket 8 napon belül Pálffy esemege-üzletbe jelentsék be. 2663 **Drucker Irmus.**

Felhívás.

Mayer Henric **Str. Bratianu 10.** számú üzletét átvenni szándékozom. Felkérem a nevezett cég esetleges üzleti hitelezőit, hogy követeléseiket legkésőbb e hó 19-én nálam jelentsék be, mert különben azokat később figyelembe nem vehetem. **Lészay Endre,** 2668 **Str. Porumbaru (Knézich K.-u.) 4/a**

Értesítés!
Löw és Bakács
cége

Reisner Lenke

belépett és személyes vezetésével megkezdtek a legfinomabb női fehérnemű készítését. Elsőrendű anyaggal és kézimunkával készített áruikat feltűnő olcsó árban fogják úgy nagyban, mint kicsinyben árusítani **Függönyök, ágysterítők, kézimunkák!!!**
Löw si Bakács
Strada Bratianu 11. 18252

Helyeknek mindennapi használatra. Úraknak borotválkozás utánra ajánljuk a **HELACITOT** Izzadó fényes zsiros aro, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehető finomságu harmattal volna bevonva. (Mitésserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arcszépítő. — Készíti: **Dr. Földes és Hehs Margitcrome gyára** Budapest, I., Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 13863

Ingatlanforgalmi és Parcelázóbank helyiségei

Str. Moise Nicoara 1.
(Petőfi-u. Bing-ház)
f. évi augusztus hó 1-től **bérbeadó.**
Bővebbet **Bing Hugó**, **Str. Moise Nicoara 1.** 18128

Eladó

házak, vagy egyéb ingatlanok előjegyzését biztos vevők részére elfogadja 13252 **WALLINGER-IRODA** (Földes patika kapujával szemben.)

FAZAKAS SÁNDOR

Paszományos, Timisoara
Temesvár-Gyárváros,
Samuel Mika (Damjanich-utca 2.)
Butorroitok, zsinórok, függöny, és draperirojtok, bojtok, szőnyeg-szegő, paplangombok, ágyhálók szolid kivitelben jutányos áron kaphatók. 2518

Mégis csak **STRASSER** divatruháza a legolcsóbb bevásárlási forrás!

Szemben a Lutheranus templommal.

Aradmegyében

négycsatornás vámmalom megfelelő lakrészrel, szőlőskerttel, visszavonulás miatt eladó. Bővebbet: **WALLINGER-IRODÁBAN.** 13252

Kaiser-Borax

Mindenháznál olyan fontos
Mint a nyájnál a bojtár,
Vagy a kolompos.

IV-13675

Staniol transito Románia részére fehér-, ezüst- és minden színben

KUN IZIDOR,
Budapest, VI., Nagy János-utca 6. szám.
Telefon hívó 17-40. 13871

Kitűnő „Pleva” gyártmányú 4-6 HP. stabil fekvő, üzemben lévő **benzinmotor eladó.**
Grünbaum Mihály, Lipova
Ugyanott gyalupadok esetleg számszámmal megvételre kerestetnek. 13123

„FEMINA”

gyógyhaskötő
orvosilag ajánlva, törvényileg védve. Egyedüli készítője:
Horváthné
Piața Catedrală (Thököly-tér) 6. szám.
Ezenkívül készítenek és átalakítanak modern csipőfűzőket. 2824

**Bécsi grenadin, ruha és blous
ujdonságok megérkeztek**

JULIU PLESZ GYULA

céghez, Arad, a színház-épület hátsó bejáratával szemben. Külön mértékosztály. Kérem kirakataim megtekintését

Brilliansarut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron veszek: Kun ékszerész, Arad.

Csodás hatású aroszépítő és finomító a
**Földes MARGITCREME
és MARGITSZAPPAN**
Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít.
Pár napi használat után szüntet szep-
lőket, májfoltokat, bőrkiütéseket, rán-
cokat, redőket és minden bőrbaját. Az
arc pár napi használat után tiszta, ham-
vas, rózsás lesz. 13596
Dr. Földes és Hehs Margitcreme gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13596

Keresünk

használt, de jó állapotban levő
szívógáz-motort
40—80 HP., esztergapatot 1500
mm. csucsávolságig, Schapinget
és turógépeket. —: Ajánlatokat:
„NAGYIPAR“ jeligére a kiadói-
vatal továbbít. 2616

**Bérkecsisok részére
rendőrség által előírt
uniformisok
megrendelhetők:**
Stern Testvéreknél,
Str. Metiana (Fórray-utca) 2. 13251

Lippafüred - Gyógyfürdő.

Allomás Máriaradna—Lippa.
Szénsavas vasas-sós fürdők.
Idény: május 1. — október 15.
Javalva: Rheuma, vérszegénység, ideg-
gyengeségnél, idegbántalmaknál, álta-
lános gyengeségnél, vese- és hólyag-
bántalmaknál, ideges szivbajoknál,
női bajok után erősítő kurára stb.
Saját motoros-vasut állandóan közle-
kedik.
Kellemes tiszta szobák! —: Elsőrendű
konyha saját kezelésben! Polgári árak!
A közkedvelt „Lippafüredi Apolló-Borviz“
forrás kezelése.
Prospektussal szolgál:
2549 **a fürdőigazgatóság.**

Figyelem!

A Str. Rahovei (Mihály-utca) 80.
rég számu nagy gyümölcsös ker-
tes elfoglalható ház folyó hó 13-án
vasárnap délután 3 órakor a hely-
szinen megtartandó önkéntes ár-
verésen a legtöbbet ígérőnek el fog
adatni. Részletes feltételek
Wallinger irodában tudhatók meg.

Szállítok

rövid határidőn belül kisebb
nagyobb mennyiségben olcsó ár-
ért kézimunka által előállított, divatos
amerikai fazonu
férfi és gyermek cipőket
box és sevet bőrből.
Hermle Mihály
nagybani cipőtermelő. 2664
Pancsota, Jud. Arad.

Tisztviselők, iparosok bevásárlási helye:

Muzsaj József férfi-, fü- és gyermekruha-telepe, városi
színház főbejáratával szemben. 2631

Férfi öltöny gyapju kelméből	Lei	980.—
Fü öltöny gyapju kelméből	Lei	820.—
Férfi öltöny la angol szövetből	Lei	1250.—
Fü öltöny la angol szövetből	Lei	980.—
Férfi öltöny la kamarn kelméből	Lei	1300.—
Férfi Raglán gyapju kelméből	Lei	1050.—
Fü Raglán gyapju kelméből	Lei	920.—
Vászon öltöny valódi lenvászonból minden színben	Lei	1150.—
Porköppeny minden számban	Lei	350.—
Gummi köppeny la minőség	Lei	850.—
Gyermek vászon costüm	Lei	850.—

Bőrkabát különlegességek, angol és német gyártmányu szövetek.

Sportegyesületek és kereskedők mindennapi **sportfelszerelést** legnagyobb választékban,
a legolcsóbb árak mellett csakis a **HELLAS Sportfejlesztő és Aruforgalmi R. T.**
ORADEAMARE. Str. Avram Janou (Kossuth-u.) 14. vásárolhatja be. Nagybani árak.
Telefon 960. 1442. Sürgönyoim: SPÖRHELLAS.

Malom, cséplőgép tulajdonosok figyeljenek, a legolcsóbban tudják beszerezni szükségletüket:

Henger- és gépolaj, Tovotazsir, Compositio, Asbestlemez
és zsínor, papirlemez, elsőrendű transmissio szjak, varrozajjak,
kazán és gáz csövek. Olajozók, zsirozók, Böhler Dobsin, osavarak
lakatos-, kovács- és asztalos szerszámok.

FRATH BURZA ARAD

vaskereskedők 2222

Bulev. Reg. Ferdinand 23. (Boros Béni-tér sarok.)

Használt és új

Vashordók

Benzin, olajok és szeszhez raktárról azonnal szállíthatók.

V. SZEKELY

ARADON, Str. Cosbuc (Weeselenyi-) 48./13

Jövő héten

2638

Wienbe indítandó gyűjtővagonunk

komplettirozásához külföldre szóló küldemények
szállítását jutányosan elvállaljuk.

Deutsch Testvérek nemzetközi szállítók

Arad, Str. G. Lazar (Simonyi-u.) 13. —: Interurbán telefon: 401.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

„BOHN“-féle, zombolyai 253. sz hornyalt cserép
össze nem tévesztendő bármely más gyártmányu cseréppel. A
kizárólagos képviselőtet

Holländer Miksa temesvári fake-
reskedő birja.

Kérjen mintát
és ajánlatot!!

18764

Bohn Téglagyár
Zombolya.

Friss és kellemes ízű

Csukamájolaj

most érkezett, ára egy nagy üveg-
nek 35 Lei. 12061

Asztmás betegeknek
rögtön könnyebbülést idéz elő az
„Astmin“ cigaretta 24 drb. 10 L.

Ha tyukszeme
fáj és gyötri a kin, legjobb gyógy-
szer az Anagalin 1 üveg 10 L.

Kapható:

Hajós gyógytárban
Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

Olcsón eladó Str. Teo-
dor Serb
(Török Gábor-utca) volt 4 számú elfoglalható
ház kerttel, valamint több vasut
közeliében levő házak. Bővebbet
Wallinger irodában. 13251

FOG

JEANETTA MOHR

vissz. fogtechnikusnő.
Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8—12, 2—7-g.
Minden csütörtökön szegé-
nyeknek ingyen foghúzás.

FOG

13042

**Uj acél görredőnyök,
Nap ellenzőgépek és
Boltajtó rolók**

eladók. Ugyanott lakatos inások
fizetéssel felvételnek.

Weisz Jenő lakatosmester,
Arad, Bul. Reg. Maria No. 9—23. 13887

Legolcsóbb bevásárlási forrás
benzin, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Fórray-u.) 14. —: Telefon 914.

Michelin Cablé Stock

— gyári árakon, —
: minden mérethen:

Kovács Soma és Társa
ARAD. 2669

Szőrme bundákat

nyári gondozásra, bizto-
sítással elvállal, szőrme-
munkát jutányo-
san készít:

Z. Ioanovits Teréz
szücs 2658

Strada Mocioni 14. (Orczy-u.) 14.

Bádogos és vízveze- tési munkákat

u. m.: tetőjavítást és fes-
tést, csatorna készitést és
javítást vállal a legjutá-
nyosabb árban. 2665

Marik István

bádogos és vízvezeték szerelő, Bulevar-
dul Reg. Ferdinand 37. (Boros Béni-tér) 7.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt
butorszállító kocsikkal felelősség
mellett pontosan és olcsón teljesít!

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-utca) 36. sz.
Bekapcsolt telefon 250. sz.
2646

Uj könyvek: Sven Hedin, Mount Everest, Werkmann, Der Tote auf Madeira, Kelet hirlapirodában.

Első aradi verseny-uriszabóság Str. Alexandri (Salacz-utca) I. Készít elegáns uri öltönyöket és uri fehérneműket mérték után a legfinomabb kivitelben. = Állandó nagy raktár valódi angol férfi szövetekben. 13129

Apró hirdetések

Lakás.

KERESEK két, vagy háromszobás lakást fürdőszobával. — Házulajdonosok ajánlatait továbbítja a kiadóhivatal. 2591

ELCSERÉLNÉM Micalaca-Nou (Ujni-kelaka) Zrinyi-utca 10. szám alatt levő 2 szoba, konyha és egyéb mellékhelyiségekkel álló lakásomat egy ugyanilyen megfelelő lakással, esetleg nagyobb, lehetőleg a belvárosban. 2589

EGY, vagy kétszobás lakást azonnalra keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 900

URILEÁNY intelligens családnál butorozott szobát keres teljes ellátással. Ajánlatokat „Kellemes otthon” jelígyére kiadóba. 2661

URI lakást azonnali átvételre keresek. Cim Központi-szálloda 18. szoba. 13123

ELCSERÉLNÉM Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 23. számú lakásomat, két szoba, előszoba, parkett, villany, egy kitékvesű lakással. Kereskedő elnyben. Cim a kiadóban. 2677

ELEGANSAN butorozott szoba teljes ellátással a város központjában kiadó. Cim Wallingernél. 13253

Ingtalan.

STR. SAVA RAICU 114. (volt György-utca 86.) számú villaszerű modern, adómentes magánház elfoglalható lakással. nagy gyümölcsös kerttel eladó. 2583

SÉGA Czuczor-utca) 33. számú magán sarokház elfoglalható lakással eladó. Ertekezni ugyanott. 13117

MAGÁNHÁZ azonnal elfoglalható lakással betegség miatt eladó. Str. Grivitei No 72. (Miklós-utca 49.) 2574

ARAD határában 2 hold lucerna kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2621

HENGERMALOM jó környékkel eladó. feck. Sannicolaul-Mare (Torontál megye.) 2635

EGY saroktelek a Str. Julii (Szentleány-utca) 2 telek egyben, két utcára nyíló, a fűtőház közelében eladó. Cim a kiadóban. 2650

KERESEK belvárosban 4-5 szobás modern magánházat elfoglalható lakással. Ajánlatok árjegyzéssel Goldschmidt Jakob Vinga, küldendők. 2662

ELADÓ magánházak, bérházak, üzletek, vendéglők, Lukácsnál. Strada Popescu (Edelspacher-utca) 20. 2660

LUCERNÁS, város közepén kiadó. Cim a kiadóban. 2673

POSTAKERTBEN több háztelek eladó. Bővebbet Simon Imrénél, ugyanott. 2684

HEGYALJÁN arnyékos, butorozott nyaralót bérbe vennék. Neumann, Strada Cloșca (Szent László-utca) 8. I. 2675

MODERN HAZ nagy utcai raktárral, elfoglalható lakással, Muresel (Zsigmond-ház) fűtőren eladó. Megtudható Herold-tól, Városi-kávéházban. 2682

FIGYELEM! Bérházak, magánházak, üzletek, 3-6 szobás lakásokkal. — Vidéki házak üzletekkel. — Aradon fűszerüzletek, vendéglők eladók. Haász-iroda, Strada Romanului (Zrinyi-utca) 6. 13252

MAGANOS urnót keres tisztviselő özvegye társulajdonosnak gyönyörű magánház megvételéhez 45.000 Leiel. Cim: Wallinger hirdetőjében. 13252

ARAD határában elsőrendű lucerna ez évi termése 1000 □ ölenként kiadó. Cim Haász iroda Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. 18525

SAROKHÁZ fűszerüzlettel, termény, trafik, ital és bélyegárusítással eladó. Cim a kiadóban. 2701

MAGANHAZAKAT, bérházakat, föld és szőlő-birtokokat különböző nagyságban ajánlunk és keresünk. Padolt pincét raktári célokra bérbe adunk. Szódavizgyárat 1000 üveggel és 1000 krachelis üveggel olcsón eladunk. „Savoy” fiukeresk. iskola mellett. 13789

EMELETET HAZ a város központjában, nagy telekkel, azonnal elfoglalható öt szobás lakással eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2688

MAGÁNHÁZ, vendéglővel és annak felszerelésével együtt azonnal elfoglalható lakással eladó. Strada Nicu Filipescu 6. (Flórián-utca.) 13122

Uzletek.

ELŐREHALADOTT korom teljes vissza vonulása miatt átadnám régi, jó hírnévnek örvendő, kiterjedt vevőközönsséggel rendelkező butorüzletemet műhelyvel, raktárral, árukészlettel, azonnal elfoglalható, berendezett lakással, továbbá jömeneteli fürdőmet házzal, teljesen felszerelve, bebutorozva, elfoglalható lakással. Carol Garai Arad. Calea Bánatului (Asztalos S.-utca) 5. 2488

LEGFORGALMASABB helyen lévő sarok üzlet kiadó. Cim „Mandial” cég Bul. Regina Maria 21. 2614

FORGALMAS UTVONALON nagyobb-szabású sarok üzlethelyiség engros üzletnek, irodának, ipari vállalatnak kiadó. Cimek ajánlattétel miatt a kiadóba „Nagyobb üzlet” címre kértnek. 2644

FÜSZERKERESKEDES jóforgalmu ital-méréssel, berendezéssel átadó. Cim a kiadóban. 2700

KISEBB vendéglőt leszámolásra keresek. Kaucióval rendelkezem. Cim a kiadóhivatalban. 2690

Oktatás.

MESTER londoni kiejtéssel angolul tanít. Kezdők. Haladók. Conversatio. Cim Kelet hirlapiroda. 13122

Különféle.

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész. Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

ÁSSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható varró- és szabásati tanfolyam van Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. emeleti udvari feljárattal. 12971

ELVESZETT egy kulcstartóra felfűzött több kulcs. Kéretik a megtalálót, hogy sziveskedjék Meisl és Adler cégnél Arad Bulev. Regina Maria 14. (Andrássy-tér) leadni. 2695

MODERNE WOHNUNG gesucht 4 bis 5 Zimmer. Zahle 10 bis 15.000 Lei Jährlich. Angebote an das Blatt unter „Direktor P.“ 2530

ÜZLETTÁRS kerestetik 200.000 Lei tőkével, egy jóforgalmu helyen levő üzlet-hez. Ajánlatokat „Üzlettárs” címen Wallinger hirdetője továbbítja. 13250

FIGYELEM!

A Strada Fabricoi (Gyár-utca) és Strada Minervei (Ilona-utca) sarkán levő MELIS-féle:

„KIS PIPA” vendéglő kert helyisége

ma, vasárnap este megnyílik. Naponta elsőrendű cigányzene. — Figyelmessé kiszolgálás. Kellemes szórakozó hely.

Radoránné Ullmann Mária

női divatszalonja

Str. Desseanu 9. (Révay-u 5.)

Elvállalja a legdivatosabb angol és francia munkák készítését pontos kivitelben, jutányos árért. 18252

Figyelem!

Belvárosban három lakásos ház 4 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással. Állomás közelében két gyönyörű magánház 3-4 szobás lakással. A város központján emeletes bérház, 8 modern lakással 650 ezer Leiert. A város különböző részeiben tőkebefektetésre alkalmas bér- és magánházak 3-6 szobás elfoglalható lakásokkal. Házak kitűnő forgalmu üzletekkel 140 ezer Leitől 350 ezer Leig. — Piac téren fűszerüzlet. Fő-tér közelében fűszerüzletek. — Külvárosi üzletek és vendéglők hozzátartozó lakásokkal eladók. Bővebbet:

Haász Albert

Ingatlanforgalmi irodája. 18526

Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. Magyar-ház. Ahol az eladó ingatlanok és üzletek előjegyzése díjtalan.

Gyönyörűsveiczi himzések

és betétek

Mindenféle csipkék! Divat harisnyák! nagy választékban

Hoffmann Sándornál

Arad, Fischer-épület.

Kérem a kirakatokat megtekinteni. 2646

Egyszobás magánház

parkírozott és majorsági udvarral és kerttel a piactér közelében eladó. Bővebbet: WALLINGER-IRODÁBAN. 13252

ALPHA

Fabrica de Produe Chinice s. a Arad, Bul. Reg. Ferdinand 2.

Ajánlja elsőrendű vegyi termékeit

Fedéllemez, prima minőségű, Carbolineum, Zigolin, Facement Szurok, Tovottezsir, Naphtalin

hőfehér, minden mennyiségben.

Telefon 777. 13121

Megnyílt!

a „Marilla”

nagy nyári terrasz Str. Minervei (Ilona-u.) 19. gyönyörűen befásított nyári mulató. Mindennap frissen csapolt Drecher sör 1 pohár 4 Lei. Mokrak borok 1 liter 16.— Lei. Kitűnő konyha, minden este a hírneves Kenta János zene-kara muzsikál. Szives pártfogást kér

Scwartz Andor,

vendéglős. 13261

Kovács Soma és Társa

ARAD.

Gépolaj, tovottakenöcs, gépszij, dobsin, réteg-fém, cséplőgép és malomüzemi cikkek, perme-tezők, alkatrészek, kénporozók

Több kisebb és nagyobb birtok Arad közelében,

magán és bérházak

fürdőszobával és elfoglalható lakással azonnal eladó. Bővebbet Str. Ioan Rusu Sirlán 7/18. (Aulich Lajos-utca 7/18). 13252

Tisztelt utazó közönség és szállító urak figyelmébe!

Ajánljuk kényelmesen berendezett és jó karban lévő személy és teher szállító

AUTOINKAT

pontos kiszolgálás és szolid díjazás mellett.

Autótulajdonosok szives figyelmébe ajánljuk legjobb és legmodernebb gépekkel felszerelt autogumi vulcanizáló üzemünket. Szives pártfogást kérünk: 13837

STEINER J. & COMP. Arad

Str. Granitel (Határ) 11.

TELEFON 481.

Török lággyára

ARAD, Calea Bihorulul (Nagyvárad-ut) 3. Rendelésre pontosan szállít minden méretben

vasuti és postaládákat.

Vagyonát függetleníti
a valuta-hullámozástól, aki

GRALLERT J. és FIÁNÁL

arany- és drágaköves
ékszereket vásárol.

ARAD, Bul. Regina Maria 22.

Tört arany, platina és ezüst, valamint drágakövek legelőnyösebb beváltó helye.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

KISZOLGALO LEANY a papírszakmából felvétetik. Cim a kiadóban. 1394

ANSTÄNDIGE, gesunde Person wird zu einjährigen Kind in vornehmer, rumänischen Familie gesucht. Minorita-palota 2-4 Uhr. General Manu. 2590

PARKIROZÁSOKRA vállalkozik János János műkertész. Strada Russu Sirianu 7b) szám. 2606

PERFEKTER, routinierter deutscher Korrespondent, Stenographic, und Maschin-schreiben vollkommen selbständiger Konzipist derzeit in ungekündigter Stelle bei einem hervorragenden Unternehmen er-sucht evtl. Anträge unter der Chiffre „Arbeitsfreudig“ an die Expedition die-ses Blattes zu richten. 2702

RAKTÁRNOKI, pénzbeszedői, vagy futá-ri állást keres faszakmában jártas nyug-dijas vasutas. Cim a kiadóban. 2689

DEUTSCHES FRAÜLEIN sucht Stelle zu Kindern. Adresse an die Administra-tion. 2688

CSEPLŐGÉPESZ, elsőrendű, kinek esép-lési körzete biztosítva van, gépkezelésért a kereslet felében részesíthető. Cim: Haász-iroda, Strada Románului (Zriayi-utca) 6. 13525

FÜSZERKERESKEDŐ segéd, kiszolgált katoná, állást keres. Beszél románul, ma-gyarul, németül, Bandur Gyula, Silindia (Jud. Arad). 2620

SZAKKÉPZETT nő vezető-molnár állást keres. Szíves meghívásokat kér: Juhász Béla, Főutak. 2625

RÖVIDÁRU szakmából egy segéd alkal-mazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 2622

KÜLSŐ munkára varrónőket és bejáró varrónőket és egy vasalónőt felve-szünk. Stera, Testvérek, Str. Motianu (Forray-utca) 2. 18251

EGY jobb családból való fiatal, fizetéssel tanulónak felvesszünk. Szántó és Komlósi férfi ruházatot. 13120

SZORGALMAS leány üzletbe, ki ház-tartásba segédkezik, felvétetik. Markó-vits Ida, Calea Saguna (Varjassy La-jos-utca) 52. 2678

RENDSZERETŐ, gyermektelen, közép-korú házaspár házmesteri állást keres. Cimket a kiadóba kér. 2680

MINDENES főzőnőt azonnalra keresek. Wolff, Bulvardul Carol I. (Erzsébet-körút) 25. 13122

SZÖVŐFONÁL és rövidáru szakmában jártas fiatal kereskedősegéd felvétetik. Herskovits Izidor Lipova. 13121

MINDENES FŐZŐNŐ azonnal felvéte-tik. Bővebbet Strada Alexandri (Salacz-utca) 5a) 2685

FEHÉRNEMŰ varrónőket és tanuló-leányokat felvétetik. Fischer, fehérenemű üzlet, Strada Brătianu. Minorita-palota. 2666

SZOBÁLEÁNY jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóban. 2653

BEJÁRÓ FŐZŐNŐ állást keres. Cim a kiadóban. 2652

SUCHF nach Timisoara (Temesvar) In-telligentes schön deutsch sprechendes Fräulein zu 8 und 11 Jährigen Kinder. Adresse in der Administration zu er-fragen. 13123

GÉPKEZELŐ, gőzlokomobil, cséplő és motorkezelői vizsgával, állást keres. Bő-vebbet Arad, Strada Horia 8. (Széche-nyi-utca) házmesternél. 2637

ELSŐRENDŰ gyermekruhák varrónő házhoz kerestetik. Cim Rácz Jenőné, Bulev. Carol 13a) régi szám délelőtt. 2641

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen keres-tetik. Strada Vicentiu Babes 3. Kliss Er-nő-utca 2.) Jelentkezés 12-1-g. 2656

GYERMEKTELEN házaspár házmesteri állást keres. Cim Strada Brătianu 19-17. a házmesternél. 2655

IRODISTANÓ, géprónő délutánra fel-vétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2654

Vétel és eladás.

GREMADINOK, mosó áruk óriási válassz-ékban, legolcsóbban Strasser divatáru-házában szerezhetők be, szemben a Lutheránus-templommal. 2398

SCHESLON-terítő, fagyalt-gép, férfi kar-szijas aranyóra, férfi ruha, nyári paplan csipke függöny, ékszer, étkező és kávé-szervizek, szőnyegek, antik dolgok, dísztárgyak, fekete selyem ruha, újszül-ött kelenye, stb. eladó. Str. Consisto-riului 12. (Batthyány-utca 23. I. emelet, jobb. 1000

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Ker-pel Izó könyvkereskedése. 100.000 kö-tetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

EBÉDLŐ PERZSASZŐNYEG koraszán 4-80x80 m. teljesen kifogástalan, eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13028

BENZINMOTOR három lóerős, jutányos árért eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13251

EGY jókarban levő szőlőpermetező el-adó. Megtekinthető Calea Radnei-ut 9. 2674

JÓKARBAN levő kis Singer varrógép eladó. Megtekinthető Piața Catedrală (Tököl-tér) 9. szám. 2681

ELADÓ ebédlő-kredenc, nagy szőnyeg, konzol-tükör és többféle háztartási cik-kek. Strada Pipos 19. (Gaál László-utca.) 2676

ZONGORA, mahagoni, három pedálos, eladó. Muresel (Zsigmondháza) 30. sz. 2682

INEU (BOROSJENŐ), Tamánd közt a 21. számú ötházalás 30 család méhből álló Borzónádi-rendszerű modern méhé-szet 7.50 méter hosszú méhessel eladó. Értekezni lehet Sebis (Borossebes) ál-lomáson Varga Lajos pályafelügyelő-vel. 2679

EBÉDLŐ, szalon, hálószobát villany-tűszállók, könyvszekrény, szőlőpermete-zők eladók. Strada Vulcan (Kazinczy-utca) 12. bal. 2671

ELADÓ 100 literes, egészen új pálinka-főző üst. Cim Wallinger hirdetőjében. 13250

KÉT DÁRAB jókarban levő Singer-féle cipőűző-gép eladó. Megtekinthető Mica-laca-Nou (Ujmikelaka) I. utca 19. 600

KERÉKPÁR szabadon futó eladó. Cim a kiadóban. 2672

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnye-geket, egész gyűjteményeket a legmaga-sabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Ar-tistique Fischer Eliz-palota. 13576

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Te-lefon 385. 13625

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-TETTEL sürgősen keresünk antik buto-rokat, perzsa szőnyeget, festménye-keket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ótvös munkákat. Vidéket meghívásra kituzunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

OPYINGOFFICE leíró, sokszorosító iroda. Körlevelek speciális gépeken készülnek. Szegfű írógép-vállalata Strada Luther 1. Telefon III. 13781

CSEMAGOLÓ PAPIROK TEKERC-SBEN és ívekben legolcsóbban kaphatók Knieszer papírkereskedőnél, Str. Vladi-mirescu (Dobó-utca) 1. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegandfeld, Strada Emi-nescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek min-den mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39 sz. 10655

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kala-pok olcsón, Posoh divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ Kézimunka függő-nyők, ágytakarók, csipkefüggönyök és választékban, Modern előnyomda. Er-neszt kézimunka üzlet színház mögött. 2397

HAJÁT vesz, megfakult hajmunkák fes-tését vállalja Fischer modern hajmunká-vállalata Strada Mărășesti 24. (Kossuth-utca) 58. 2810

CSEH, gyártmányu pianino olcsón eladó Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 2585

MAGANYOS 8 HP. Máv. cséplőszek-rény, hozzá rászerezhető herejeitővel, jókarban, eladó. Szivattyú-telep Zerindul-Mare (Nagyzerénd.) 2603

STRÁFKOCSI téderes egy lóra, szecsha-vágó kézi és erőhajtásra, tárcsás daráló-malom, komplett körfűrész eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2617

IRÓASZTAL egyszerű, papírprés, nagy falitűkór, 2 m² kirakati üvegtábla eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2618

FÜSZERÜZLET BRENDEZÉS komplett eladó. Str. Coșbuc (Wesselényi-utca) 13-48. 2619

PIANINO, zongora, harmonium, íróasztal, üzleti üvegszekrény, fiókos pult, kis má-soló-prés eladó. Str. Eminescu 28. 2828

FLOR HARISNYA 65 Leitől. Vászonzsebkendő 7 lei. Munkás-ingek 125 lei. Színes férfi zefir ingek 2 gallérral 175 lei. Férfi zokni minden színben 15 lei. Női harisnya 17 lei. Szücsnél, a Mo-tor-állomással szemben. 2648

KÖNYVEKET, könyvtárakat magas áron vásárol Krausz könyvkereskedés, szín-ház-építet. 2435

VADASZ URAK FIGYELMÉBE! Fialtal vizslák eladók Strada Consistorului 31. (Batthyány-utca 38.) 2649

CSOLNAK, két üléses eladó. Cim Kelet hírlapiroda. 13121

STRADA ROMÁNULUI (Zriyi-utca) 3a) számú ház eladó. Bővebbet Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 10. szám a háztulajdonosnál. Ugyanott teljesen új szalon eladó. 2645

EVEZŐ lapát megvételre kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13121

STRÁFKOCSI jókarban levő, egyfogatu megvételre kerestetik. Ajánlatokat kér Sonnenklár Vilmos Páncota. 2642

ANGOL QYÁRTMÁNYU új, Kereszthuros rövid zongora, egy kettős számú pénzszekrény és egy jégszekrény sürgő-sen eladó. Cim a kiadóban. 2639

ELADÓK tűzifecskendő cséplőgéphez, villany ventilátor, muzér csapok, nyer-gek, Str. Virginia Hotoran (Erzsébet-utca) 7. 2640

EGY jókarban levő jégszekrény eladó. Megtekinthető Strada Brătianu 14-16. földszint jobbra. 2651

MODERN, új, gyönyörű szép komplett hálószoba berendezés eladó. Aradul-Nou (Ujarad), Fő-utca 161. 2659

IRÓASZTAL ELADÓ. Cim a kiadóhiva-talban. 2657

ÉRKEZETT Igmándi, Málnási Mária, Siculai, Borszéki, Előpatoki, Kardos, ú-s-ványvízkereskedő. 2667

MODERN hálószoba, ruhászekrények, író-asztal, hálószoba elfoglalható lakással eladók. Cim Wallinger-nél. 13252

JÉGSZEKRENY 110 magas, 115 széles, eladó. Strada Mărășesti 68. 2698

TELJESEN új sötétkék női szövetruha középtermetre eladó. Megtekinthető dél-után 4-5 között Strada Consistorului 7. ajtó 4. 2698

KÜLÖNFÉLE modern butor, szőnyegek eladók Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. 2694

FEL hálószoba butor eladó. Strada Emi-nescu (Deák F.-utca) 7. I. em. 2693

BUTOR ELADÓ Muresel (Zsigmondháza) 31. szám. 2691

BIKÁT, 2 éveset, importált. Siemetháli anyától, köztenyésztésre elsőrendű. Ajánl Hámory-gazdaság Str. Eminescu 3. 13525

FÓURI EBÉDLŐ dusan faragott, maha-goni, (Schmidt Miksa gyártmány Buda-pest) vadonatúj, csodaszép és hozzá egy szmirna ebédlőszőnyeg elutazás miatt el-adó. Felvilágosítást ad a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) 2687

Apróhirdetéseket
lásd a 11-ik oldalon

Amerikába, Braziliába és más álla-mokba szóló utlevélre fényképet előírás szerint leggyorsabban készít: Villany-fényképészet, Str. Eminescu 7. (Deák F.-utca)

Utlevelekre vizumot 55 Leierért leggyorsabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1